

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi preizman mesečno . . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostopna petstvarsta po 23 vta.
Poslano:
enostopna petstvarsta po 40 vta.
Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 8/III.
Rekopisni se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 8. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

In Rumunija?

Položaj na Balkanu sili Rumunijo, da zavzame jasno stališče. Izza bukareškega miru, od avgusta 1913, nima nasproti Bolgariji mirne več vesti — izsilila ji je rodovitno Dobrudžo s 300.000 dušami. To nesrečno in čisto nemogoče stanje se more vzdržati le z bajonetom; ustvarila in podpirala ga je ententa in z njo mora tudi pasti. Pa je že tudi padlo — nihče več si ga ne upa zagovarjati. Avstroogrška žanje danes na Balkanu sicer pozno, a gotovo zahvalo za svojo kavalirsko politiko v drugi balkanski vojni.

Oprta na velikanske vojaške uspehe osrednjih velesil in Turčije predlaga sedaj nam prijazna Bolgarija svojim sosedom, ki so jo l. 1912. oropali, povrsti svoje protiračune. S Turčijo je imela skrajno neugodne, da nemogoče meje. Sporno vprašanje se je nedavno v polnem miru rešilo. S Srbijo je mirna poravnava sploh nemogoča, z Grčijo težko mogoča, a vendar ne ravno izključena. Seveda mora Bolgarija pri tem v prvi vrsti v Bukareštu povprašati, če ima ondi roparska politika iz l. 1913. še kritje za hrbtno. Tudi dobruško vprašanje bo pač prišlo v razpravo.

Med glavne vojne cilje osrednjih velesil spada red v balkanskih razmerah, izključitev ruskega jerobstva nad balkanskimi državami in zagotovitev trgovinske poti v Turčijo in Srednjo Azijo. V bukareški pogodbi se je Rumunija izigrala kot prva balkanska država in našla za to odobrenje Rusije, ki je zagotovo upala, da bo imela v Rumuniji ubogljivega izvrševalca svoje volje. S tem ne moremo biti zadovoljni. Vedno smo si prizadevali za prijateljstvo Rumunije, ker je za nas krilno kritje po prijateljski Rumuniji v političnem in vojaškem oziru veledragoceno, ker zapira Rusiji pot na Balkan. Zato tudi smo imeli ozke zveze z Rumunijo.

Prišel je pa 3. avgust 1914 in Rumunija je morala zavzeti stališče k svetovni vojni. Za njo je bil dan zavezniški slučaj, vendar nismo zahtevali od nje, da bi izvajala posledice, ker smo razumeli njen težavni položaj nasproti nepremagani Rusiji. Taka nasilstva nasproti majhnim državam, kakor jih četverosporazum dan za dnevom izjava na Balkanu, ne spadajo k pomočnim sredstvom politike na Balkan. Rekli smo si resignirano kakor pri Italiji: Saj smo itak vedeli, kako bo v resnem slučaju. 3. avgusta 1914. se je vršil veliki kronski svet. Veliki državnik kralj Karol je nastopil v globoko premišljenem ekspoziciji za izpolnitev zavezniške dolžnosti, sivi državnik Peter Carp ga je podpiral. Vendar je bila velika večina za nevtralnost in težko bolni kralj se je s tem zadovoljil. Kmalu nato je umrl, ne da bi ne bil preje večkrat zaklinjal svojih ministrov, da naj ne krenejo od

izročene jim prijateljske politike nasproti centralnim velesilam. S težko skrbjo se je ločil s tega sveta.

Pologoma je Rumunija zapuščala tir svoje dotedanje zunanje politike. Prišli so resni dnevi. Po pravici smo mogli zahtevati dobrohotno nevtralnost. Kmalu smo imeli povod za tožbe. Trpeli smo pomanjkanje žita in petroleja. V Rumuniji so bile vse kašče in cisterne napolnjene. Po zaprtju Dardanel je bila dana možnost izvažanja le v Avstroogrsko, Nemčijo in Švico. Bili smo stari odjemalci Rumunije in veljali smo za točne plačevalce. Nemčija je pokupila znaten del rumunske letine in je nekaj tudi dobila, toda naenkrat je Rumunija prepovedala izvoz in že pred letom drago plačano žito leži večinoma še danes po rumunskih skladiščih. Nemčija je poslala nekaj tisočev železniških voz za prevoz žita; še danes so v Rumuniji kljub ponovnim nujnim opominom. Z njimi se je izvršila slaboglasna kupčija, o čemer se finančnemu ministru Costinescu očitajo v rumunski javnosti najneprijetnejše reči. Če se pomisli, da sta znašala žito in petrolej približno 80% vsega rumunskega izvoza, okroglo 600 milijonov, potem moremo presoditi, koliko sto milijonov škode je Costinescova politika povzročila brezkrvni deželi. Pač so v tiskih se nahajajoči poljedelski krogi pred več tedni dosegli, da se je izvozna prepoved ukinita in iz tega so se izvajali vsi mogoči ugodni zaključki. Kasneje se je pokazalo, da se je naredbenim potem cela reč onemogočila; naložila se je namreč visoka izvozna carina, in sicer v zlatu, in izdale transportne določbe, kakor prelaganje na vprežne vozove 15 do 20 km pred mejo itd. S tem je bil izvoz toliko kakor onemogočen, ker bi se cena podvojila in potrojila.

Zakaj ta samomorilna politika? se vpraša vsak. Rumunija jo utemeljuje s tem, da hoče izvajati najstrožjo nevtralnost. Toda noben mednarodni dogovor ji takega postopanja ne predpisuje, kakor si tudi Amerika ne dá vzeti dobave žita našim nasprotnikom. Radi tega se tudi nikoli nismo pritoževali proti nji. K temu pa še to, da je Rumunija tudi sosedni Bolgariji zelo otežila trgovino in izvoz živil v srednjo Evropo. Bolgarija je morala zelo energično nastopiti, da je dosegla dogovor glede prometa, ki naj ji omogoči zakonito trgovino z nami. Takoj nato se je morala bridko pritoževati, da se določila ne izpolnjujejo. Tako se tudi Bolgarija gospodarsko duši, kajti izvoz preko egejske luke Dedeagač ji zabranjuje tista Anglija, ki se po najsvetejših prisegah svojih čustvenih državljanov bori edinole za svobodo malih narodov. Bolgarija zahteva svoboden trgovinski promet z nami, ta se pa more vršiti edinole preko Rumunije. Rumunija bi imela od tega le korist, vendar dela ovire, kjer

le more. To ni več nevtralnost, to je nedobrohotnost!

Zavest, da stoje pred izpremembo usode, tačas globoko vznemirja duhove v Rumuniji. Vprašujoči pogledi iščejo rešitve v zastrtih potezah Bratianovega obraza. Negotovost je v tem: ali je Bratianova politika spravila deželo v trdne obveznosti nasproti četverosporazumu (le za to se gre), ali pa še uživa svobodo svojih komolcev, da more v sedanjem položaju svobodno odločati. Zelo močna rusofilna stranka je vedno trdila, da je Rumunija na dobro in zlo privezana na razmajani voz četverosporazuma, in sovražno inozemstvo je to tudi rado verjelo. Sedaj skušajo v Rumuniji sami priti na jasno. Konservativna stranka, tačas v manjšini, stranka plemstva in veleposestva, je iz lahko umljivih gospodarskih razlogov za mir in nevtralnost. Stavila je sedanjemu liberalnemu kabinetu Bratianu, čegar večina nam je odločno neprijazna, jasno vprašanje: Ali je Rumunija še gospodar svojih odločb, ali pa je dejstvo, da je zavezana četverosporazumu? Poluradna vladna pojasnitev trdi, da stoji kabinet na nevtralistnem stališču kronskega sveta z dne 3. avgusta 1914, da torej še na nobeno stran ni vezan. To zveni tolažljivo in mi je hočemo sprejeti kot resnično. Eksminister Take Jonescu, zli duh Rumunije in umetnik prve vrste v političnem izpreminjanju, trdi kljub temu nasprotno.

Vojnogospodarska premišljevanja.

Kruh.

Dasiravno cenitev letošnje avstrijske žitne letine ni še končoveljavno zaključena, je danes vendar že gotovo, da bomo komaj dosegli 40 milijonov met. stotov plemenitega krušnega žita. Ker porabimo v Avstriji letno približno 55 milijonov met. stotov in bomo z Ogrskega dobili k večjemu 7 do 9 milijonov met. stotov plemenitih močnih izdelkov, se nam pokaže dejstvo, da bomo morali ali bolj hraniti z moko in kruhom nego smo bili preje vajeni, ali pa bo treba belo in rženo moko mešati z drugimi žitnimi vrstami ozir. krompirjem. Ugodna krompirjeva in turščičina letina nas v tem oziru obilo preskrbita. Bilo bi le želeto, da bi se čim preje določila jasna pot v žitni politiki, da bi po začasnem brezskrbnem uživanju ne nastopili — koruzni časi, kakršne smo preživeli pred letošnjo žetvijo.

Meso.

Meso je radi visokih cen postalo pravi luksuz, ki si ga more le malokdo privoščiti. Klavne živine pač primanjkuje in zato mora vedno več krav prezgodaj pod nož. To pa ne ogroža le živinoreje za bodočnost, marveč tudi množi pomanjkanje mleka. Morda bi bilo prav, da bi se klanje

telet sploh prepovedalo. — Velike važnosti je ravno sedaj prešičereja, in sicer ne samo radi mesa, marveč posebno radi slanine ozir. masti. Merodajni krogi naj vse store, da se letos zagotovi izreja debelih prašičev.

Bombažna industrija.

Ker je radi vojne izključen uvoz ameriškega in egiptovskega bombaža, so se morale zaloge, ki so še bile na razpolago, zagotoviti predvsem za vojaške potrebe; vsled tega se je skrcilo obratovanje v bombažni industriji, tako pri nas kakor na Nemškem. Tega pa delavstvo ne občuti tako močno, ker je večina itak bila vpoklicana v tako ali tako vojno službovanje. V Avstriji se je obrat v bombažni tovarni za tretjino skrcil, proizvodnje razkošnega blaga se je prepovedalo. Seveda so tovarnarji vojne razmere obilo porabili za zvišanje cen; pa delavčeva srajca, rjuha itd. so končno tudi nujno potrebni predmeti, zato bi se smela tudi proti tem tovarnarjem mirnega srca uporabiti ces. naredba z dne 4. avgusta l. l.

Pivo.

Avstrijska pivovarniška industrija, ki je v normalnih časih spravljala milijonske dobičke ljudskega denarja, se mora letos vsled porabe ječmena za krmo močno omejiti v proizvodnji piva. Doslej se je v njene svrhe nakazalo le 34% njene običajne potrebščine ječmena. Ker ima na razpolago še stare zaloge, bo mogoča izdelati približno 50 do 60% dosedanje množine piva. Kakor vse ostale industrije je seveda tudi pivovarniška izrabila vojno konjunkturo in že dvakrat zvišala ceno pivu, vsega za 6 K pri hektolitru. Bodočo omejitev v obratu hoče seveda zopet porabiti za ponovno izdatno zvišanje cen. Vlada, ki je o pravem času zvedela za to plemenito namero, je ravno tako kakor v sladkorni industriji položila roko na nadaljno določanje cen pivu; vendar pa v bodoče ne bo šlo brez zvišanja cen pivu, ker igrajo pri tem kakor pri vseh industrijah za živila oziroma poživila važno vlogo fiskalni oziri.

Denar.

Vojno gospodarstvo, vojna kot odje malec in delodajalec je v zadnjem času izredno plodovito vplivala na možnost pridobivanja in zaslužka najširših slojev prebivalstva. Pri proizvajajočih slojih, onih, ki se pečajo s trgovino, pri industriji, so se vojni dobički tako pomnožili, da se to ugodno kaže v zvišanih vlogah pri bankah, hranilnicah in drugih denarnih zavodih. Na denarnem trgu je zato izredno veliko razpoložljivega denarja, ki stremi za novimi možnostmi varnega nalažanja. Vplačila za drugo vojno posojilo se v najkrajšem času zaključijo. Vojno, ki bo pa zahtevala še velikih sredstev, bomo mogli le potem uspešno nadaljevati, ako ne bomo le vpo-

LISTEK.

Šesti infanterijski sanitetni zavod na severnem bojišču.

(Konec.)

Ce se etabliramo, poiščemo tudi navadno prostor za »Sanatorium« za tiste, katere smo odločili, da jih ne pošljemo domov, ampak da se bodo kmalu po ozdravljenju vrnili v fronto. V ta sanatorij pridejo tudi lahko ranjeni, ki hodijo z nami, dokler se ne pozdravijo, in vsak ranjenec v prst. če se sumi, da se je sam poškodoval. Teh je bilo lansko leto dosti, letos skoro nobena, ker vsak sedaj ve, da zdravnik ne more varati in domovinske dolžnosti se iznebiti. Nekateri taki so bili hudo kaznovani od divizijskega sodišča.

Tudi za civilno prebivalstvo je zavod vedno skrbel. Šla je kar komisija po vasi in vse nesaniterne razmere odpravila in z vojaško strogostjo izpeljala. Le tako je mogoče, da se epidemije preprečijo. Isto so zdravniki pri polkih izvedli kjer so taborili. Civilno prebivalstvo je sedaj, ko ni civilnih zdrav-

nikov, iskalo pri nas vedno pomoči. Ko vojaška vizita mine, že čaka kopica civilnih prebivalcev, otrok in žena. Vsem smo v dobrem spominu.

Tudi hrane dobe, če vidimo — in to žalibog dostikrat — da ni niti koruznega kruha pri njih.

Naš provijantni častnik ima dosti dela, da zadovolji vse, častnike-zdravnike, častnike, bolnike, moštvo, ranjenice in — civilno prebivalstvo.

Z divizijskim poveljstvom smo vedno na dobrih nogah. Tam cenijo zavod, upoštevajo njegovo delo in ga tudi vidijo. Mirnost, ljubeznjivost in človekoljubnost našega »orjaškega« šefa drži skupaj zavod, dela njemu ugled pri drugih.

Z drugimi kolonami smo bili vedno na dobrem. Naš nadporočnik traina skrbi odkar je pri oddelku — preje smo zdravniki tudi to morali vzeti v roke in to v najhujših časih umikanja in prodiranja — da je red med maršom in da se kolona ne raztrga.

V prvih časih je bilo to težavno, ko ni bilo enotnega vodstva pri trainu in ko se je vozilo noč in dan po 60 do 80 km, ko so konji padali, pri vseh kolonah dan na dan, ko ni bilo živeža in ko so tako vozovi zastajali in se kolone

trgale in z drugimi mešale, ko so po dve in tri kolone vozile po cesti paralelno, v teh časih umikanja je sanitetni zavod vedno srečno izšel in danes lahko konstatiram, da imamo še vse vozove, kar smo jih dobili v Gradcu, razven enega, ki so ga Rusi razstrelili. Dasi so nam padali konji kot snopi, dasi so se koleša trla in osi lomile, dasi so ležali vozovi v cestnih jarkih pri slabih potih po temni noči, je zavod danes v polni posesti prvotnih voz, ki smo jih sedaj popravili in nanovo »porihtali«.

Vse kar je administrativnega, vodi g. nadporočnik, ki bilježi, kaj se je storilo in kaj izdalo za preskrbo ranjenec in lastnega moštva. On nam izplača gažo in je sploh imenitna oseba. Gosпода šefa nadomestuje najstarejši zdravnik, sedaj »Regimentsarzt«, ki ob enem vodi sekcije s še enim zdravnikom »mit dem gemütlichen Tiroler-arzt«, ki je sedaj slučajno komandiran, da vodi na neki železnični postaji zadaj transport došlih ranjenec in bolnikov.

Imeli smo tudi dva klinična asistenta pri zavodu. Prvi »Gorenjec« je zbolel in odšel, drugi kirurg iz Gradača še deluje in je pri vseh splošno spoštovan pri zavodu. Če je važejši ope-

racijski slučaj, ga vedno pokličemo, da z g. šefom odločita (amputacije, enucleacije, laparatomije).

Da se pa vsi ranjenci in bolniki protokolirajo in zabeležijo, pa skrbi naš g. nadučitelj »Oberlehrer« tudi Gorenjec. On jih je že nekaj zapisal odkar je pri nas. »Podaril« nam ga je namreč nek general, ki ga je pozimi enkrat nekje »najdel«. Pozdravil se je pri nas in od tedaj gre z nami. — Za red med moštvom skrbita naš Pfefernig, narednik, in Zupančič, »Wachtmeister«. Oba fest moža, oba odlikovana z zaslužnim križcem s krono na vrhu.

Zavod ima tudi kovača, da podkuje konje, popravi vozove itd., mizarja, da napravi kar treba lesenega. Ko smo pozimi bili v Karpatih, nam je napravil tri lesene barake za bolnike, kot v mestnih bolnicah. Ponosni smo še sedaj na nje. Dotični kmet ondi, na čigar svetu stoji — prašli nismo nikdar dosti — bo pa tudi zadovoljen. Da nam obleka preveč ne pokaže lukenj, imamo krojača, tudi čevljarja imamo.

Sanitetno moštvo je tudi deloma oboroženo. To radi samoobrambe in straže pri vozovih in »kasi«, ki jo vozimo s seboj. Sanitetno moštvo drugače nima puške, le train-moštvo ima ka-

klicavali vedno novih mož pod orožje, ampak bomo tudi finančno mobilizacijo z nezmanjšano silo nadaljevali. In ta sredstva,

ta moč je hvala Bogu avstrijskemu ljudstvu na razpolago.

V Galiciji in Volhiniji položaj neizpremenjen. — Uspeh naših čet v Litvi. — Napredovanje Hindenburgovih čet.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 22. septembra. (K. u.) Uradno se Dunaj:

Vzhodni Galiciji in v Volhiniji je položaj neizpremenjen. Ob ikvi so bili v nekaterih odsekih ljuči artiljerijski boji. Osamljeni poizkusi Rusov, da bi bili prodrli čez reko, so se izjalovili v ognju naših baterij. C. in kr. bojne sile, ki se bore na Litavskem, so včeraj v prostoru Nova Miš prodrle neko rusko postojanko in so ujele 900 mož in zaplenile 3 strojne puške.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 22. septembra. Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Hindenburga. Rusi so izvedli sunek južnozahodno od Lennawaden ob Dvini severozahodno od Friedrichstadta. Tam se še bore. Vzhodno od Smeline južnozahodno od Dvinska so vdrle naše čete v sovražno postojanko v širini 3 km, ujele so 9 častnikov in 2000 mož ter so zaplenile 8 strojnih pušk. Severozahodno in južnozahodno od Osmjane naši napadi ugodno napredujejo. Prekoračen je odsek Gawja ob obeh straneh Subotnikov. Desno krilo je prodrlo do pokrajine severno od Novega Grodecka.

Vojna skupina generalfeldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Molčad je bil prekoračen tudi južnozahodno od kraja Molčada. Z naskokom so bile vzete ruske postojanke na zahodnem bregu Mišanške na obeh straneh železnice Brest—Minsk. Ujeli so 1000 Rusov in zaplenili 5 strojnih pušk. Dalje južno od tam je bil Ostrov po boju med hišami vzeti; oddelki, ki so prekoračili prekop Oginski pri Telesanem, so vrgli Ruse nazaj proti Dobroslavki.

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Mackensena. Vzhodno od Lovišina so bili manjši boji.

Jugovzhodno bojišče.

Nič novega.

Najvišje vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 20. septembra. Včeraj poroča generalni štab:

Okoli jezer zahodno od Dvine se nadaljujejo trdovratni boji; silovite napade sovražnika v okolici Illuksta smo odbili in sovražnika z velikimi izgubami vrgli v njegove jake nazaj. Po zelo ljutem ognju topov je sovražnik napadel in vzel vas Siockli blizu železnice zahodno od Illuksta. V pokrajini med jezeri Čičeri in Orille je sovražnik naskočil vas Imbrody; naši zakopi so razbiti in naši oddelki so bili poginani nazaj. Zavrtili smo sovražno konjenico, ki je skušala prebroditi reko Drizwato pri jezeru Bogin med Kupiški in Koziani. Oddelek sovražnika je poizkušal zarabinarje, podčastniki pa na konjih, da lažje skrbijo za red in lahko služijo kot ordonance. Zdravniki so istotako na konjih čez so na maršu oziroma če treba hitro kje kakšne pomoči. Vrhutega je pri zavodu tudi desinfekcijska kolona z desinfekcijskim aparatom in potrebnim moštvom pod vodstvom gospoda Zähricha.

One, ki so posebno marljivi, odključujemo, ki so hrabri tudi. Sploh smo z moštvo zadovoljni, ker so res dobri fantje. Slovenci, Nemci, pozneje smo dobili kot nadomestilo za obtele tudi Madjare, Poljake in Hrvatke, tako, da se lahko z vsakim bolnikom zdravnik zgovori, če treba. Škoda le, da ne dobimo prvotnega števila nazaj. (Sedaj 116 sanitetcev, 84 train-vojakov pri 203 konjih.) Tako tvori zavod središče divizije in radi se zbirajo tukaj vsi, ki zavod spoznajo.

Tako je torej naš infanterijski sanitetni zavod št. 6 prestal slabe in dobre čase in se vedno bolj izpopolnjuje in prilagodi razmeram. »Dinstreglema« nas ni nikdar učil kar je potreba kazala in razmere nanesle, tako smo delali in vedno smo dobro vozili. Ponosni smo sedaj vsi na delo izpod naših rok. Bog blagoslovi še naprej zavod v prosep in blagor naših dobrih in hrabrih vojakov in čast 6. divizije.

sesti kolodvor Molodečno, pa je bil tudi odbit. V boju za vas Solc ob železnici iz Nowo-Wilejskega v Molodečno smo pregnali sovražnika iz vasi. Na raznih mestih srednje Vilje in v okolici Vilne korakajo nemški oddelki čez reko na levi breg. Z velikimi izgubami za sovražnika smo odbili celo vrsto napadov na našo fronto zahodno od kolodvorskega odseka Binjakony — Lida. Na desnem bregu Lebede nekaj bojev krajevnega značaja. Ob Ščari so se na več točkah razvili boji za prehod čez reko; pri Porečju, severno od Slonima, je naša artiljerija porušila sovražnikovo most na ladjah, katerega velik del se je potopil, sovražne čete pa, ki so prešle na drugo stran, smo zajeli. Napadli smo sovražnika, ki je prekoračil reko južno od Slonima pri pristavi Riščica. Izrabili smo stisko sovražnika, ki je moral čete v oddelkih poginati v boj, z uspehom in sovražnik, ki je imel zasedeno pobočje na desnem bregu, je imel občutne izgube. Odbili smo nemške napade proti vasi Šalovki na južnem delu oginskega kanala. V isti pokrajini je sovražnik zasedel vas Logžin pri Nowoselkih in Kolkih smo čelno napadli in obšli sovražne postojanke v zakopih; sovražnika smo prepodili. Pri zasledovanju so naše čete pogasile ogenj na mostu čez Styro. Del naših čet je znova obkolil sovražnika in ga poginjal v beg v gozd; vzeli smo vas Kolki. Na fronti zahodno od reke Stubelj in na črti Dubno—Kremenec so naše čete napadle na več mestih in ujele več sovražnih oddelkov. Na fronti ob Seretu se nadaljujejo boji krajevnega značaja tik reke. Omeniti je treba, da je nek naš voj pri vasi Dakoviški ob Strumenu, južno od Pinskega počakal sovražni bataljon na 500 korakov in nato približno 2 stotniji sovražnika uničil s strojnimi puškami. Pri Kolkih se je dogodilo, da je naša konjenica napadla sovražne zakope v žičnih ovirah, vzela stroj. puške in 100 mož, sama pa imela le neznatne izgube. Severno od Kolkov pri vasi Kukli je naš škadron poginjal avstrijski škadron v močvirju, ujel 50 mož, kuhinjo in opravilo in potegnil iz močvirja 50 konj. Po izpovedi avstrijskih ujetnikov so se v zadnjih operacijah dogajali slučaj, ko so celi oddelki po več dni morali ostati na enem mestu, da so potegnili artiljerijo iz blata. Iz Stochowa pripovedujejo o slučaju, da so se Avstriji preoblekli v kmete, da so prekoračili reko in spravili strojne puške v postojanko.

RUSKO UMIKANJE SE ŠE NE USTAVI.

Kodanj, 22. septembra. »Ruski Invalid« prinaša zelo razburljivo poročilo o splošnem položaju ruske armade. Pravi, da se ne sme računati s tem, da bi se rusko umikanje ustavilo. Javno mnenje v Rusiji da se ne sme vznemirjati, četudi bi sovražnik še nadalje zasedel več sto štirinajških kilometrov ruskega ozemlja.

PANIKA V PETROGRADU.

Monakovo. V Petrogradu se je razširila govorica, da car ni odpotoval v glavni stan, marveč na Krim. Po cestah so se pričeli na to zbirati ljudje. V viborskem mestnem delu so nastali resni spopadi. Pred Tavriško palačo so prijeli več sto oseb. Panika je tim večja, ker vozijo iz muzejev in iz palač dragocenosti iz mesta, vsled česar se je govorilo, da stoji Nemci že v Petrovem Dvorcu. Goremikin ne zapusti več svoje hiše, kjer se tajno posvetuje s člani državnega sveta pod vodstvom kneza Lobanova.

NEMIRI V PETROGRADU?

Rotterdam, 22. septembra. Iz Petrograda se poroča: Tu so bile razširjene vesti, da je vlada brzojavno poklicala kozake v Petrograd. Ti so baje streljali na množico in veliko oseb ubili in ranili. Ta vest pa še ni potrjena.

NEMIRI V RUSKIH MESTIH.

Stockholm. V Harkovu, Odesi, Jekaterinoslavu, Kremenčugu so bile krvave pobune radi draginje in ker trgovci ne sprejemajo bankovcev.

VELIKI KNEZ NIKOLAJ OBOLEL. RENNENKAMPF ERANITELJ PETROGRADA.

Kodanj. Petrograjski »Invalid« poroča, da je v Tišlusu obol el veliki knez Nikolaj. Generalu Rennenkampfu je poveril car obrambo Petrograda.

RUSKI KRONSKI SVET

je sklican 23. t. m. v glavni stan. Udeležili se ga bodo ministri in osebe, ki jim zaupa car.

GOREMIKIN Z ZVLJAČO PRESLEPI L CARJA.

Berlin. Iz Kodanja se poroča: Predsednik dume Rodzjanko je bil po carju

sprejet v glavnem stanu. Rodzjanko se je vrnil 21. t. m. v Petrograd. Brani se, da bi izjavil, o čem sta se razgovarjala s carjem in je le povedal, da je bil car vsled raznih njegovih obvestil zelo presenečen in da upa, da car izvede nekaj najbolj perečih želja bloka. Petrograjsko časopisje izvaia glede na Rodzjankova obvestila, da je Goremikin pri carju izposloval odgoditev dume z zvijačo, ker je carju napačno poročal in ljuto napada Goremikina. »Novo Vreme« objavlja vsebino razgovora s poljedelkim ministrom Krivošeinom, ki je izjavil, da se tudi ministri ne ujemajo z Goremikinovo samooblastnostjo. List sodi, da ni izključen odstop kabineta, da tako proti Goremikinu protestira. Razburjenje med petrograjskim prebivalstvom trajno narašča. Več kozških polkov je razdeljenih v mestu.

REAKCIJA NA DELU.

Kodanj, 22. septembra. Reakcijska skupina namerava podati izjavo, ki bo pobijala potrebo notranjih preosnov in zahtevala nadaljne omejitve v vseh narodnostnih vprašanjih, posebno glede Finske. — Aretacije so v Rusiji na dnevnem redu, ker smatrajo guvernerji odgoditev dume kot znamenje za represalije proti vsem javnim napravam in ne pričakujejo še-le navodil iz Petrograda. Upravne člane petrograjske bolniške blagajne so zaprli, prav tako člane vojno-industrijskega odseka v Orenburgu. Cenzura je znatno poostrena, časopisi so polni beli lis. — Goremikin se je včeraj vrnil iz glavnega stana v Petrograd, pa je imel šest ur zamude, ker je njegov vlak skočil s tira.

Boji ob Savi. — Naši metali bombe u Požarevac in Veliko Gradište.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 22. septembra. Uradno poročajo:

Ob Savi in ob spodnji Drini artiljerijski boji in praske. Na Požarevac in Veliko Gradište so se metale bombe. Črnogorska artiljerija je obstreljevala Tivat.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BOJ S SRBI.

Vojni poročevalci poročajo: Priprave zaveznikov ob Savi in ob Donavi seveda niso ostale Srbom popolnoma prikrite. Pokazalo se je to, ker so srbski letalci pomnožili svoje delovanje. Eno- in dvokrilna letala, vsa so bila francoska, so letala do Novega Sada, da so opazovala, če se dovažajo in razvrščajo čete. Bomb niso metali in so se izogibali naših letalcev, ker so le poizvedovali. Tudi naši letalci so preletavali srbsko bojišče od izliva Drine do Železnih vrat in od Belgrada do Niša. Utrjevalna dela in drznost oddelkov potisnjenih proti izlivu Drine je povzročilo, da so nastopile naše ob Drini zbrane baterije. Srbski oddelki so bili z brega Drine v Mačvi prepodeni, utrdbe so bile z obstreljevanjem večinoma uničene. Medtem so ob Savi in ob Donavi nameščene srbske baterije, ki so bile ojačene s francoskimi topovi, otvorile ogenj na zaveznike. Naši težki topovi so takoj odgovorili in dokazali svojo premoč nad srbsko-francoskimi, ki so takoj umolknili.

IZ BELGRADA.

Dunaj, 22. septembra. Potniki, ki so bili pred kratkim v Belgradu, pripovedu-

PROTESTNI SHOD ČLANOV DUME V MOSKVI.

Kodanj. Iz Moskve se poroča: Zveza seniorjev in mestnih zastopnikov je sklenila, da bo kljub prepovedi zborovala in dopustila, naj se seja s silo zaključi. Na shod je došlo že 160 članov dume.

SESTRAM »RDEČEGA KRIŽA« V RU-SIJI

je moskovski mestni predsednik prepovedal po 8. uri zvečer obiskavati javne zabave.

POBUNE V BESARABIJI.

Draždane. »Dresdener Neueste Nachrichten« poročajo: V Besarabiji se opaža revolucijsko gibanje. Dela se med prebivalstvom za združitev z Rumunijo.

POLJSKO-RUSKI SPORAZUM

Berlin. »Vossische Zeitung« poroča iz Petrograda: Ministrski predsednik Goremikin je obvestil voditelje poljske stranke v dumi, da se ne namerava pogajati s takozvano rusko-poljsko komisijo.

RUSKO POSOJLO 80 MILIJONOV FUNTOV V ANGLIJI.

Curih. (K. u.) »Neue Züricher Zeitung« poroča iz Haaga: Ruski finančni minister Bark je došel v London, da dobi posojilo 80 milijonov funtov šterlingov.

RUSI NA FRANC JOŽEFOVI DEŽELI.

Lugano. Čez London se poroča iz Washingtona, da je neka ruska ekspedicija na Franc Jožefovi deželi odstranila avstrijsko zastavo in neobljudeno otočje v imenu Rusije zasedla.

jejo, da so Srbi pod vodstvom angleških inštruktorjev mestne utrdbe deloma obnovili in prezidali. Savske utrdbe proti Zemunu so opremljene s težkimi topovi, pri katerih je angleško moštvo. Elektrarno ob Savi so odstranili. Hiše ob Savi so izpraznjene, mnogo so jih podrli, da artiljerija lažje strelja. Mestno prebivalstvo se je zadnji čas večinoma vrnilo, tudi več srbskih listov zopet izhaja v Belgradu.

Poškodbe prvih obstreljevanj so provizorično popravili. Dejstvo, da sta vlada in skupščina ostali v Nišu, kjer se nahaja tudi dvor, prebivalstvo še vedno vznemirja. Zadnje tedne so se ponovno pojavili nad mestom avstrijski letalci in metali bombe na utrdbe.

Železniški promet v Belgrad je zopet odprt. Deloma porušeno kolodvorsko poslopje so provizorično popravili. Življenje v mestu je potekalo normalno. Prestolonaslednik Aleksander je večkrat obiskal Belgrad.

ARTILJERJSKI BOJI OB DRINI IN SAVI.

Budimpešta, 22. septembra. »Az Est« poroča iz Bukarešta: Danes v sredo jutraj je došla v Bukarešt avtentična vest, da se vrše ob spodnji Drini in ob Savi pri Belgradu ljuči artiljerijski boji.

BOJI V MAČVI.

Budimpešta, 22. septembra. »Az Est« poroča iz Sofije: V Mačvi se vrši silovit boj med avstrijsko-nemško in srbsko artiljerijo.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 22. septembra. Uradno poročajo:

Sovražna pehota je danes jutraj nasproti severnemu odseku Lafranske visoke planote več ur živahno streljala, ne da bi bila mogla priti naprej. V Dolomit-skem ozemlju je italijanska artiljerija pomnožila svoje delovanje proti Monte Piano in na obeh straneh navedene gore. Skupen položaj je neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Prestolonaslednik na tirolski fronti.

Inomost, 22. septembra. Prestolonaslednik nadvojvoda Karol Franc Jožef je te dni zopet bival na tirolski fronti.

Znaki nove bitke ob Soči.

Lahi so ob Soči dolgo, dolgo počivali od prizadetih udarcev, katere so jim zadali naši hrabri vojak. Toda sedaj so začeli menda zopet poskušati svojo srečo! V petek, dne 17. t. m. se je vršila ljuta kanonada pri Plaveh in celo noč je bobnelo. A drugi dan je zabobnelo tudi z vsjo ljutostjo na dobroslojski planoti do morja, vmes so prasketale strojne in druge puške. Topniški boj traja z vsjo ljutostjo dalje. Priprčani smo, da bodo tudi ta laška prizadevanja zaman. Naši junaki stojijo na straži trdno kakor zid in se ne umaknejo niti za ped. Bog jih čuvaj.

Kanonada na soški fronti.

Kanonada na soški fronti je trajala dne 19. t. m. z vsjo ljutostjo dalje. Majestetično so bobnale in cvilele naše motorne baterije. Tudi 20. septembra je bil v Italiji poleg vseh umetno prirejenih slovesnosti velik maček. In na balkonih so po Italiji prelivali gospe in gospodične solze, bridke solze. O 20. september 1915, o Italija, kaj ti je tebe treba bilo.

Napadi na Tržič.

Vojni poročevalci poročajo: Neki naš letalec se je dvignil 20. t. m. ob 7. uri zvečer, da bi metel bombe na Adria ladjedelnico v Tržiču. Dve laški letali sta ga poizkušali zasledovati, a sta zgrešili smer in sta letali nad Tržaških zalivom, kjer so ju obstreljevali in prisilili, da sta se morali vrniti. Naš letalec je medtem pri Tržiču izvedel, kar mu je bilo zapovedano. Zadel je moral dobro, ker se je čulo močno pokanje in ker so se dvigali gosti oblaki dima. Naše letalo se je vrnilo popolnoma nepoškodovano. Po 1. uri ponoči je priletelo neko sovražno letalo nad Trst, a je hitro odletelo, ker so je takoj izsledili naši žarometi.

Uničen laški štab. — Oklopni vlak osvojil laško postojanko.

Vojni poročevalci poročajo: Dne 18. t. m. smo opazovali veliko voz in avtomobilov, ki so ostajali pred neko gotovo hišo v Tržiču, kamor so dohajali in odhajali. Poročalo se je tudi, da

je v tej hiši nastanjen nek štab. Vsem baterijam našega odseka se je ukazalo, naj točno ob 10. uri ponoči prično z ekrazitnimi granatami streljati na hišo. Prvi strelji so padli blizu hiše, čez eno minuto so vse krogle zadevale. Naši artiljerijski opazovalci so kmalu na to poročali, da se vozi več sanitetnih avtomobilov tja, kjer je prej stala hiša. Ker smo tudi s šrapneli močno delali, pač od štaba ni veliko ostalo.

Italijani so si ustvarili v zgornji dolini ob Soči v dveh predorih zelo močni oporišči, katerim nismo mogli veliko škodovati. Iz previdnosti je bila progta tja, na šestih mestih razstreljena. Pred dnevi si je izprosil poveljnik nekega našega oklopnega vlaka, ki se je bil odlikoval že pri Tržiču, dovoljenje, da sme vzeti bližnji predor. Od 10. ponoči do 4. ure zjutraj so delali, da so popravili progo. Ostala je le še zadnja, mala ovira. Napočil je dan, vlak se odpelje in ko je nekeje skočil vlak iz tira, so to hitro popravili. Vlak se je približal predoru, ki so ga Lahi utrdili s tračnicami, z vrečami napolnjenimi s peskom in z lesom. Italijani so ga branili s strojnimi puškami. Del posadke oklopnega vlaka je izstopil in napadel Lahe; razdril je barikado in je vdrl v predor, v katerem so se divje borili. Uspeh je bil popoln in je stal le enega lahkega ranjenca. Padlo je 5 Italijanov, zaplenjena je bila ena strojna puška s strelivom, 22 pušk in drug material. Predor je postal naš.

Na laškem bojišču.

Vojni poročevalci poročajo: V ozemlju pri Krnu so bile zadnje dni praske, kakor tudi na Mrzlem Vrh. Laška pehota tu nastopa zelo z ročnimi granatami, ki jih izstreljuje iz pušk. Pri Plaveh ožen artiljerije. Na Dobrdoški planoti živahni artiljerijski boji. Naši topničarji so uspešno obstreljevali sovražne čete, ki so se zbirale pri Gradišču, Zagraju in pri Polacu in so v kali zadušile napad, ki so ga nameravali tu Lahi. Pri Menigini je, kakor se zdi, zažgala naša artiljerija neko municijsko skladišče.

Močnejše je bil obstreljevan prostor severno od Tolmina in tolminsko območje. Tudi goriško območje so obstreljevali Lahi s težkimi topovi, na Gorico so tudi od časa do časa streljali. Vzhodno od Trčiča so bili odbiti sovražni približevalni poizkusi. Presenetljivi sovražni napadi z ognjem so ostali brezuspešni. Letalci so na obeh straneh živahno delovali in so poizvedovali zelo v visokem gorovju, ar so metali bombe.

Neko laško letalo je metalo 14. t. m. bombe na Nabrežino. Ubila so bili 4 civilisti in en konj. Vojaške škode ni bilo.

Trstu se je dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer približalo neko laško letalo. Čuli so že ropotanje motorja. Obrambni topovi so dvakrat streljali, na kar se je letalo hitro umaknilo.

Čudovito lep prizor je bil, ko je ponoči ob pol 2. iz Gradeža poizkušalo neko letalo še enkrat napasti speče mesto. Moštvo obrambnih topov je pa čulo in je izstrelilo več šrapnelskih salv nanj, nakar jo je Lah odpihal.

Po uspešnem zračnem boju nad Vidnom naši letalci niso počivali. Nedavno so metali bombe na laško letališče pri Sv. Martinu, nakar so metali laški letalci bombe na naše letališče. V odgovor je nato neko naše letalo metalo bombe na Adria delavnice v Tržiču.

Iz strelskih jarkov.

Angel Fevčič piše 13. sept. iz strelskega jarka: Sinoči dež, blato in mrz. Ponoči postreljevanje iz pušk. Na levem krilu je pa bil vso noč boj, streljanje iz pušk in topov. Zjutraj slišimo v Ločniku peteline peti, časih vidimo tudi prešiče, kako se sprehajajo po njem. Današnji dan je miren; zdi se, da Lahi nimajo več toliko topov. Bog nam daj toplega solnca!

Prizave na koroških obmejnih mejah za zimo.

Zopet novo poglavje, ki se dogaja samo sedaj v vojnih časih in ki ga bodo pozneje občudovali planinci in drugi obiskovalci visokih koroških gora. In sicer so to prekrasne kočice čisto na vrhu visokih gora, krite za skalno steno. Koče, same kočice. Nekateri so že prav take kakor planinske kočice in hoteli — seveda s stališča civilista. Preskrbeti se moramo namreč v vsakem oziru za zimo — in ta bo tu kmalu nastopila svojo oblast — in misliti na dobra stališča za moštvo, ki bo ostalo gori, da bo v njih varno pred nevihtom. In v to svrhu se je za opazovališče zgradila kočica, za katero smo tukaj pripravili tramove, okna, vrata in drugo opremo. V lepi, jasni noči se je ob svitu polne lune vse pripravljeno spravilo na vrh. Kar se je dalo naložiti na tovrstne živali, so morale le-te sprejeti nase. V redkih presledkih, da bi je sovražnik ne opazil, se je pomikala dolga kolona na goro. Spredaj tovrstne živali z deskami, manjšimi bruni, strešno lepenko, žaganjem za medstenje, in za njimi zopet moštvo z dolgimi, težkimi tramovi iz zelenega lesa na plečih. Tako je šlo do one-

ga mesta, kjer so se marale živali raztovoriti in poslati nazaj. Sedaj se je moralo z vsemi tvorbi mučiti in jih vleči moštvo samo, kajti dalje navzgor je bila pot za živali že prenevarna. Le človeška noga more dalje preko v skalo vsekanih, kasneje celo lesenih stopnic; na vrhu je pot po ravnem ozemlju med skalnimi stenami že lažja. Pri tem pa živžiganje krogel iz pušk, ki zdaj udarjajo na kamen, zdaj brne preko naših glav, ko so se bile nekeje odbile, zletele preko stene ter sedaj s tožčim, brnečim zvokom lete dalje v negotovost. Tako je bilo treba večkrat čez strašno mesto gor in dol, vedno težko obložen, dokler ni bilo vse na mestu. Pa tudi moštvo je bilo izčrpano in zdelano, a vendar je vsak z zadnje poti prišel vesel dol, se takoj vsedel na ledenomrzli kamen h kratkemu odmoru ter si privoščil cigareto. Ko sem se prepričal, da je vse v redu in šel kot zadnji dol — šel sem bil s kolono kot nadzorovalna šarža —, smo veseli prišli za gorske palice in se napotili domov. Tajnostno je svetila luna in ko smo se zlekli na vroče zaželeno ležišče, se je dani. In mnogo planinec ali občudovalec gora se bo po vojni veselil, ko bo našel tako imenitne planinske kočice itd. na višinah in v skalovju, kjer bi jih v miru pač nihče ne gradil, ker bi se zdelo nemogoče, toda v vojni se vse stori, naj stane, kar hoče. Tako je vojna tudi gore napravila dostopne in omogočila prebivanje na njih.

700 mrtvih Italijanov na enem mestu.

S tirolske fronte se poroča, da so po odbitju laškega napada na sedlo Kreutzberg našli naši vojaki pred lastnimi postojankami več kot 700 laških trupel. Še večje število Italijanov je bilo ranjenih, 9 častnikov in nad 100 Lahov pa ujetih.

Prezgodnje svetinje.

Lugano. Milanski listi poročajo, da se je bil ustanovil v Reggio Emilia pred dnevi odbor, ki je z oklicom pozival prebivalce, naj prispevajo, da se daruje svetinja tistemu vojaku, ki vkoraka prvi v Trident, oziroma v Trst. Obrnili so se na Cadorno, naj svoječasno določi tistega, ki mu bo šla svetinja. Cadorna je odgovoril, naj se svetinji podelita dotičnim polkoma, ker se pač posameznik ne more določiti.

Velikanska stavka v Italiji.

Kolin. »Avanti« poroča, da namerava v milanski provinci stavkati 30.000 delavcev.

Italijanska avtomobilna industrija.

Znana avtomobilna tvrdka Fiat v Turinu ima vsak mesec 2 milijona lir dohodka, ki jih vojska zasluži s tovrstnimi avtomobili, katere dobavi deloma tudi na francoski račun. V svrhu razširjenja kupuje vse primarne materiale obrate. — Tudi v Braccianu, v Rimu, izdelujejo sedaj v Turinu; v delu so sedaj štirje enega, v katerega bo šlo 40.000 avtomobilov pa pripravljajo.

Laški frasoni proti nemirnim streljenjem sv. očesa.

Rim, 21. septembra. (Kor. ur.) »Osservatore Romano« izvaja, da obsega vsa naša javni oklic velikega mojstra laškega frasonskega reda dvoje besedil. V Rimu je namreč črtila cenzura oistro na papeže mereči izraz »obsodba sedanjih mirovni streljenj«, kar je pa na deželi dopustila. »Osservatore Romano« omenja ob tej priliki: Papeževa mirovna streljenja imajo svoj izvor v Kristusovem nauku, ki po svoji idealiteti prekaša koristi držav in ki odpravlja vse sporne razloge med narodi. Tako mirovna streljenja se ne smejo odgoditi in zavirati, četudi ne ugajajo frasonstvu.

Izgubljena poletna vojna Italije.

200.000 mrtvih in ranjenih za kilometer zemlje.

Poročevalec »Berliner Tageblatta« javlja iz vojnega dopisnega stana dne 21. septembra:

Molčeči alpski orjaki pokrivajo svojo glavo z mlado belino. Na visoki spiralni cesti Stilfserjocha se suče moker sneg, dočim spodaj v Meranu žge solnce na zoreče grozdje, da žari kakor smaragd in rubini. Jesen prihaja in začenja zapirati oblakom bliza vrata alpskega gradu. In s tem se zaključuje prvi del vojne, kakršne svet še ni videl: štirimesečnega boja na 400 km dolgi fronti, v katerem napadalec, ako se vzame drugo za drugim, ni prišel niti koraka naprej. Stotisoče italijanskih vojakov je padlo ali so bili ranjeni izločeni, milijonske vrednosti so se razsule po skalovju, milijarde lir se je zapravilo. Ne sme se misliti, da Italijani niso vsega poizkusili, da bi prodrli ali da bi se bili po neuspehih v prvih mesecih omejili na defenzivo. Še danes velja za c. in kr. čete ista nujnost za najvišjo pripravljenost, neprestano morajo biti na straži. Še danes se pozicijska vojna kilometre daleč neštetokrat izpreminja v boj moža proti možu. V dokaz naj sledi tu skupna slika v zadnjih dneh, ki označuje obenem stanje stvari ob sklepu prve vojne dobe.

Še vedno je Dobrdoška planota glavna točka italijanskih napadov. Tu jih vabi uspeh z vzhodnega praga, in sicer politični uspeh, za katerega jim je več nego za vojaškega. Trst se imenuje. Za ceno 200.000 mrtvih in ranjenih so tu pri Vermiljanu in Zdravščini dosegli rob planote. To je, če se vzame prostor, enkilometerski pas ozemlja proti vzhodu; v vojaškem oziru ne pomenja to nobenega koraka naprej, kajti planotni rob je kršje in strma cesta. Utrjene gorske postojanke se začenjajo šele zadaj.

Nekega jutra so zopet enkrat vsi najtežji, težki in lahki topovi na en mah dvignili svoje že hripave glasove, in iz 300 sedaj že obrabljenih cevi so padale granate v naše postojanke in ovire. Bilo je nekaj zasutih jarkov, izkopanih lijakov in nekaj mrtvih in ranjenih. Med hribom Sv. Mihaela in Sv. Martinom na Krasu je bila granatna toča posebno gosta. Granate so udarjale enakomerno in po vrsti kakor bi delavci tlakali cesto. Tedaj so vedele avstro-ogrske čete, pri čem da so, torej pozor! In res, še tekom solnčnega zahoda so se izza železniškega nasipa pri Zdravščini dvignile redke vrste italijanskih rojnih črt, spredaj saperji s prezevalci žice in ročnimi granatami; kakor Indijanci so se plazili po trebuhu in iskali kritja od kamena do kamena. Zadaj sovražni strelci. Streljali so slabo, kajti solnce jim je svetilo naravnost v obraz. Naši vojaki so streljali toliko bolje. Na alarm so prihiteli iz pred bombami varnih kritij in zavetij v ospredje, kjer je iz strelnih lin in varnostnih ščitov v pokritih strelskih jarkih gledala puška pri puški. Vsako stojišče za streljanje je bilo označeno z imenom dotičnega vojaka. Vsak je vzel svojega moža na muho: roka, ki se je dvignila, da bi zalučala ročno granato, je razstreljena omahnila; oko, ki je previdno gledalo izza kamenja, se je za zmerom zaprla. In še drugo orožje je bilo tukaj: volčje jame, ki so se lokavo skrivale pod kršjem in tenko plastjo prsti; španski jezdec, ki so se pred prihajajočimi Italijani nenadoma dvigali kakor škripci; metalci plamena in min, ročne granate in granate iz pušk, in predvsem strojne puške s svojim neumornim tiktakanjem. Kar je od nasprotnika še ostalo, je iskalo zavetja za dva čevlja visokimi naravnimi zidovi, ki obdajajo cesto v Sv. Martin in redke njive. Toda rojna črta za rojno črto se je zopet pomikala naprej in se zopet razbila, kakor valovi ob morskem obrežju. Avstro-ogrska artiljerija, ki je doslej molčala, je sedaj izbruhnila. Beli in belordeči oblaki njenih šrapnelov so sledili bežečim kakor truma duhov. Italijanska artiljerija je odgovarjala ter lajala in bobnela. V nenadoma nastali večerni temi se je zdelo, kakor bi bili črni zemeljski curki granat sami bruhačji vulkani. Tu so nenadoma utihnili topovi in potem se je raznesel stoteri »Avanti!« in tisočeri »Ura!« Bleščeča svetloba žarometov je obsevala napadalne kolone, ki so si oslepele z roko zastirale pred njo oči. Skakajoče mine so nenadoma škropile ogenj, kamenje in človeške ude v zrak, in strojne puške so ropotale kakor kosilni troje. Vendar so najsprejnejši napadalci dospeli do bodečih žic, se ujeli v njih in padli v bajonetnem boju ali pa se dali ujeti; stali pa so izginili, kakor bi jih bila porila noč. To je bil zadnji poizkuseni napad na Sv. Martin. Je-li bil dan posebne vrste? Bil je dan, kakršnih je bilo že veliko in jih bo še; v Höferjevem poročilu mu je posvečena ena sama vrstica.

Dvasetti dan najvišjega napora sil je sledila nemogoče utrujenosti, iz-

polnjenih z odpravljanjem ranjenih in pokopavanjem mrtvih. Naši vojaki so popravljali svoje okope, artiljerija je pa neumorno obstreljevala S. Pietro, Cassegliano in Sieris in prepodila zaspance iz njihovih stanovanj v ladjedelnici in na ladjah v Tržiču. Letalci so poizvedovali, metali bombe, se srečavali in obstreljevali drug drugega. Sovražne patrulje so postale česče, in dve jutri zaporedoma so se napadale kolone priplazile tako blizu ovir v odseku Vermiljan—Selce, da so se morale pregnati z ročnimi granatami. Tretji dan je sovražnik izdal svoj cilj. Tisoče in tisoče težkih granat je treskalo na prostor med Vermiljanom in Kosičem. Le malo opazovalcev je v tem peklu ostalo na svojih mestih, večina moštva je ležala v pred bombami varnih kritij in rezerve so se primerno premaknile, da bi bile ob pričakovnem naskoku hitro pri rokah. In napad je prišel. Metalci min so jeli delovati. Kjerkoli so večji oddelki prodirali skozi raztrgane žične ovire, jim je skakala nasproti smrt. Sedaj v ognju strojnih pušk, sedaj v boju iz bližine so se italijanski naskakovalni poizkusi zopet zrušili.

Čudno je, da so postali Italijani pred Gorico, kateri je izpočetka veljalo njihovo najbolj goreče hrepenenje, zadnji čas precej tihi. Odkar so hrabrega branilca Podgore, generalnega majorja Zeidlerja, v svojem poročilu imenoma častno omenili in odkar je sovražna granata, ki jo je vodila lokavost usode, v drdarjočem avtomobilu ubila genialnega artiljerijskega poveljnika podpolkovnika Körnerja, so njihovi oficirji imena Gorica, Podgora in tudi Plave pozabili. Še se boči solkanski kameniti most visoko in plemenito nad Sočo in še se podaja sovražnik in prijatelj v oklopnih vlakih ob bregu na lov.

Nato opisuje dopisnik najnovejši boj našega oklopnega vlaka pri Plaveh ter nadaljuje:

Naslednji dan je gromelo mnogo, mnogo ognjenih žrel proti Plavem; poljski topovi, havbice, težki možnarji. Italijani, ki so se bili ugnezdili na vzhodnem pobočju predmestja, so prestrašeno planili kvišku. Granate so drobile njihova kritja in jarke in tako nenadoma napadeni so jo na kilometre široki fronti udrli nizdol, samo mrtvi in težko ranjeni so ostali v zasutih jarkih, ki so jim postali grobovi.

Od Tolmina do Plav napravi Soča črko S, ob katere zgornjem loku leži Tolmin — vrata v Bohinj. Da bi razbil ta vrata, se je mrzlično trudil sovražnik cel mesec. V to svrhu je zastavil moči celega zbora, čegar jedro je tvorila sedma pehotna divizija in kateremu so bili dodeljeni izbrani alpski in bersaglierski bataljoni. Južno od Tolmina prodirata Soča in vanj se iztekajoča Idrija v globoko zarežani, ozki soteski skalno steno pri Sv. Luciji, ki se ostro dviga nad zapadnim bregom 400 metrov visoko. Pred njo leži z romarsko kapelico venčana višina Sv. Marija. Proti tej gorski postojanki je obračal sovražnik neprestano ogenj svojih težkih topov, in kolikorkrat je menil, da je zrahljana, je poslal proti njej napadalne kolone svoje pehote. Najlutejši so bili napadi 9., 12. in 13. septembra. Tega dne so bersaglieri in alpsci dospeli do žičnih ovir in v strelska stojišča, vsekana v kamen. Tu so se strojnimi puškami in metalcem min branilcev pridružili kameniti plazovi, da podero naskakujoče sovražnike v brezdanih prepadih. Do večera so bile vse višinske postojanke zopet v rokah branilcev. Pobočja in skalne čeri so bile pokrite z mrtvimi Italijani; razni italijanski polki so izgubili četrtino svojih ljudi.

Na Balkanu.

»Oborožen« nevtiralnost« Bolgarske.

Sofija, 20. septembra. (Kor. ur. Zakasnelo.) Na shodu poslancev vladne stranke se je ministrski predsednik Radoslavov izrazil, da z ozirom na dolgo in brezčedno dogodke Bolgarija ne more držati v roki in se mora oborožiti z vseh strani. S tem prikem pride mobilizacija in bolgarski interesi zahtevajo oboroženost.

Bolgarija in sosedje.

»Berliner Tageblatt« ima 20. septembra iz Sofije: Pri vseh prijemih sprejemu vseh strank v glavni glavov o razmerju do sosedov.

»Ne verujemo, da Rumunija, Grška in Srbija vodijo politiko proti Bolgariji ali da celo obstoji med temi državami zveza proti Bolgariji. V slučaju vojne se bo Bolgarija borila proti eni fronti. Rumunska vlada ne more dolgi bolgarsko vlado, da bi zahtevala sporazuma z Rumunijo. To morava. Nekega dne sem v navzočnosti opornikov četverosporazuma poklical opornika Rumunije in ga povabil, naj začne pogajanja za bolgarsko-rumunski sporazum. Rumunski poslanik je to odklonil, kar je, da nima v tem pogledu od svoje vlade nobenih navodil. Tako so tudi zoper t. j. entente spoznali, da Rumunija ne želi sporazuma. O turško-bolgarskem razmerju morem izjaviti, da je izvrstno.« Nato je Radoslavov opisal novopridobljeno turško zemljo.

Radoslavov o položaju.

Budimpešta, 22. septembra. »Az Est« poroča iz Sofije: Ministrski predsednik Radoslavov je izjavil nasproti odposlaništvu poslancev: Položaj je jako resen. Bolgarija je zdaj prisiljena, da v korist svoje nevtiralnosti zavzame svoje stališče z orožjem v roki. To pa ne pomenja, da bi ne mogla nadaljevati pogajanj z zastopniki štirisporzuma. Bolgarska vlada se zdaj živahno pogaja z Rumunijo. Vse, kar je potrebno, se je že odredilo za slučaj, če poseže Grška vmes. Nasproti Srbiji se mora energično nastopiti. S Turčijo so se sklenile pogodbe končno veljavno.

Bolgarija vprašuje sosedje.

»Idea Nazionale« ima dne 20. iz Sofije:

Ker Rumunija in Grška zbirata čete na bolgarski meji, je bolgarska vlada svojima zastopnikoma v Atenah in v Bukareštvu znova naročila zahtevati jasnih izjav o vzrokih premikanja čet.

Vladna »Independance Roumaine« kategorično zanika vesti bolgarskih listov o dozdavnih vojaških pripravah proti Bolgariji. Iz Sofije poročajo, da bodo imeli Grki svoje vojaške vaje okoli Tožanov, Sersa in Soluna.

Vojaška cenzura na Bolgarskem.

Sofija, 21. septembra. Za vse objave se je uvedla vojaška predcenzura. Prepovedani so vsi oklici, izjave in brošure in prestopki pridejo pred vojaško sodišče.

Ententa ne dobi bolgarskega žita.

»Balkanska Pošta« javlja: Radoslavov je odposlanstva agrarcev, da bo z ozirom na velike kupčije, s katerimi so francoske banke s 50 milijoni pokupile zelo dosti bolgarskega žita, zopet začel delovati pred kratkim razpuščen odbor za javni blagor, da prepreči te ogromne kupčije.

Pod orožje v Bolgarijo.

Budimpešta, 22. septembra. Bolgarski konzul poziva vse na Ogrskem bivačice Bolgare, ki so podvrženi vojaštvu, naj takoj odrinejo v svojo domovino.

Bolgarski rusofili za vlado.

Sofija, 21. septembra. (Kor. ur.) Pozornost vzbuja članek v glasilu Gešove stranke, katerega je priobčil eden najbolj vnetih boriteljev rusofilne smeri v sobranju Boris Vazov, ki pravi, da je za Bolgarijo bila ura, ko mora nehati ves strankarski prepir in si morajo vsi, ki odkrito služijo domovini, podati roke in se z upanjem strniti okoli vlade. Vsakdo ima patriotično dolžnost, da prihodnjih dogodkov čaka z državno in narodno disciplino. Kakor hitro bo zaplapolal prapor Bolgarije in njene armade, je treba spraviti vse strankarske zastave. Narodno združenje vseh Bolgarov more doseči le složna in disciplinirana Bolgarska.

Srbija ne odneha.

»Zeit« poroča 21. t. m. iz Ženeve: Pariško časopisje ima o novih predlogih entente vesti iz Rima, da je kljub odločnemu pritisku njen brezbarven odgovor ostal neizpremenjen. Pasič načelno vztraja pri tem, da more Srbija odstopiti samo majhen del Macedonije in to šele po sklepu miru. Na drugi strani pa Bolgari nočejo nič slišati, da bi ozemlje začasno zasedli Francozi.

»Kölnische Zeitung« poroča iz Sofije, da Srbi utrjujejo macedonsko mejo proti Bolgariji.

Tudi Grška pusti Srbijo.

Berolin, 22. septembra. Iz Aten poročajo: V pogovoru kralja z Venizelosom se je doseglo popolno soglasje o stališču Grške napram novemu obratu na Balkanu. Morebitnega oboroženega nastopa Bolgarije proti Srbiji Grška ne smatra za vzrok, da poseže v boj na strani Srbije, ker ni vezana s svojo pogodbo, da se vmeša v svetovno vojno.

Iz Rumunije.

Konservativna »Moldava« piše, da je vedno bolj verjetno, da se bo Rumunija uprla vabam entente. Tudi Bratianu se ne bo mogel več dolgo držati. Na njegovo mesto bo stopilo ministrstvo, ki se ni zavezalo ententi. Najbrže prideta do vlade konservativca Marghiloman ali Majorescu. Z ozirom na turško bolgarski dogovor pravi list, da bi tudi Rumunija lahko imela tak vesel dan, če bi pred mesecem dni sprejela ponudbe osrednjih sil. »Vossische Zeitung« je poročala, da je naš poslanik menda ponovil nekatere obljube.

Konservativec Filipescu izjavlja, da se je vlada res zavezala ententi, pa je zamudila ugodno priliko za vojno, vendar upa, da se ugodna prilika kmalu vrne. Če Nemčija vpadne v Srbijo, mora biti Rumunija zraven, da je ne zdrobijo. V slučaju potrebe bo opozicija vlado v to prisilila. »Times« poroča iz zaupljivega in zanesljivega sofijskega vira, da je Rumunija trdno odločena za odpor proti vsaki kritiki svojega ozemlja. Vest o novem ministrstvu Marghiloman-Carp so raztrosili pristavi Nemcev, toda ni mogoče misliti, da bi kralj pri tedanjih razmerah dal moč v roke močnem vsled nezadovoljnosti, ki bi jo povzročil med ljudstvom.

V Bukarešti je odpotoval v posebni misiji srbski poslanik v Rimu, Ristič, ki je bil več let že tam in ima obilo zvez.

Dunaj, 21. septembra. Bukareška »Minerva« javlja: Moremo zagotoviti, da vlada ne misli, da bi nemško-avstrijski napad proti Srbiji povzročil oboroženo vmešavanje Rumunije. V tem slučaju bo Rumunija ravnala kakor doslej.

Boji na zahodu.**Nemško uradno poročilo.**

Berlin, 22. septembra. Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Med Souchezem in Neuvilleom kakor tudi zahodno od Roclin Courta so Francozi sinoči napadli. Napad se je zlomil v ognju pred našimi ovirami. V Champagni so bili severnozahodno od sela Beau Séjour s koncentričnim ognjem uničena nova francoska utrjevalna dela. Močne patrulje, ki so deloma prodrle do tretje sovražne črte, so izpopolnile uničenje z izdatnimi izgubami za Francoze, so jih več ujele in so se kakor jim je bilo zapovedano, vrnile nazaj v naše postojanke. Neki nemški letalni borilec je sestrelil vzhodno od Neuvillea neko angleško letalo. Letalec je mrtev, opazovalec je bil ranjen ujet.

Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 21. septembra. Uradno poročilo včeraj popoldne se glasi: V Artois je naša artiljerija tekom noči ljuto obstreljevala dele sovražnika. Nemške baterije so de-

lovale posebno v predmestjih Arrasa in na fronti Grinchon. Ob prekupu Aisne—Marne smo se polastili nemških opazovalnih postaj. V Champagni je naša artiljerija odgovarjala na obstreljevanje naših postojank. Severno od tabora Chalons se je nadaljeval ogenj nemške težke artiljerije. Severno od Perthesa je zletela v zrak sovražna municijska zaloga. Med Aisne in Argoni je sovražna artiljerija celo noč streljala. Na Lotrinškem so naše baterije nadaljevale svoje poruševalno delo. Pri Ban-de-Saptu je naša poljska artiljerija razkropila sovražne delavce.

V večerno poročilo: V Artois naša artiljerija uspešno obstreljuje nemške utrdbe, sovražna artiljerija je bila zopet zelo delavna in je obstreljevala posebno predmestja Arras s težkimi granatami. V Champagni živahen ogenj naše artiljerije, na katerega je sovražnik zvečer odgovarjal z obstreljevanjem naših stanov, ne da bi napravil dosti škode. Med Aisne in Argoni artiljerijski ogenj ponehava. V Woëvre in na Lotarinškem smo mogli na več točkah dosegati uspehe našega ognja. Naša artiljerija je zadela kolodvor Thiaucourt, tako da je en vlak hitro odpeljal. Pretrgali smo železniško progo Metz—Salino. V Vozeizh topovski ogenj v dolini Fecht, pri Schratzmännle, Almatz in Braunkopfu.

Nemci delajo — Angleži besedičijo.

London, 22. septembra. (K. u.) »Daily Mail« piše v uvodniku: Mi naj bi mislili, da so Nemci že izstrelili ves svoj smodnik in da je Turčija demoralizirana, ali odkar se je to izjavilo, so Nemci vzeli Vilno in pričeli napadati važno trdnjavo Dvinsk. Nemci podvzemajo veliko obkoljevalno podjetje z očitnim namenom, da bi ruske armadne skupine obkolili. Nemci delajo, med tem ko mi besedičimo.

Francozi napovedujejo novo ofenzivo.

Kodanj, 22. septembra. Senator Henry Beranger, predsednik senatnega odseka za municijske zadeve, objavlja v listu »Temps« izjavo, da je sedaj zgodovinski trenutek, ko bosta Anglija in Francija pričeli nevzdržljiv napad, ki bo osvojil Flandersko, Belgijo, Luksemburg, Alzacijo in Lotarinško. Francija ima dovolj čet in tudi orožje za te čete je že kovano.

Lloyd George pri kralju.

London, 22. septembra. (K. u.) Kralj je včeraj sprejel v avdienci Lloyda Georgea.

Odmor belgijske armade.

Hamburg. »Hamb. Nach.« poročajo iz Bruslja: Zavezniki nameravajo po 1. oktobru dovoliti belgijski armadi po 13 mesečnem bojevanju daljši odmor.

Francozi kupujejo konje v Ameriki.

Haag. »Daily News« poročajo iz Washingtona: Francoska vlada je kupila v drugem četrtletju 1915 v Združenih državah 40.000 konj.

Zračni napad na Stuttgart.

Stuttgart, 22. septembra. Poveljstvo 13. virltemberskega armadnega zbora javlja: Danes dopoldne ob 8. uri 15 minut je izvedel neki sovražni letalec napad na Stuttgart z nemškim znakom. Vrgel je več bomb. Ubite so bile štiri osebe, več vojakov in civilistov je bilo ranjenih. Letalec je bil obstreljevan in je ob 8. uri 30 minut odletel proti jugu.

Ameriški Antizeppelin na Angleškem.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Londona: Glasom lista »Newyork Sun« je naročila angleška vlada v Ameriki nekaj Antizeppelinov. To so majhni zrakoplovi trdega sestava, ki so po 75 m dolgi in imajo 8 m v premeru. Njihova brzina znaša 130 km ter imajo pripravo za streljanje z zračnimi torpedi. Iznajditelj je predsednik ameriške zrakoplovne zveze Thomas Mac Mehen.

Harst proti angleškemu posojilu v Ameriki.

London. »Daily Mail« poroča iz New Yorka: Harst izvaja v časopisih, da najodločnejše pastopi proti najetju angleškega posojila v Ameriki, ker se lahko zapletejo Združene države v veliko finančno katastrofo.

Velik požar v angleškem rudniku.

Haag, 22. septembra. »Nieuwe Courant« poroča iz Londona: 300 rudarjev vsled požara v neki jami v Exhallu ne more na prosto. Dosedaj so našli 10 trupel.

Turčija v vojski.**GALLIPOLI — EGIPT.**

Carigrad. Listi so radi avstrijskega napada na Srbe zelo zadovoljni in sodijo, da ko bo premagana Srbija, bodo lahko vrgli angleško - francoske čete z Dardanel v morje in pričeli vojno proti Angležem v Egiptu.

110.000 MOŽ DOŠLO NA MUDROS.

Atene. Grški listi poročajo iz Mitilen: Četverosporazum je poslal 110.000 mož, ki so došli na Mudros.

ANGLEŠKI IN FRANCOŠKI GENERALI NA GALLIPOLJU SE PREPIRAJO.

Carigrad. »Tasvir-i-Efkia« poroča iz Soluna: Generala Hamilton in Sarail sta se resno spela.

NEMŠKI PODMORSKI ČOLN V ČRNEM MORJU.

Bukarešt. »Minerva« poroča iz Soluna: Ruska vlada je ustavila plovbo v Odeso in v Reni, ker so se pojavili v Črnem morju podmorski čolni. Vsa ruska pristanišča so zaprli prometu.

Sirašna povodenj v Indiji.

18.000 hiš porušenih, 80.000 ljudi brez strehe.

London. (K. u.) »Reuter« poroča iz Lucknowa: Vsled povodnji, ki jo je povzročila reka Ganges, se je podrla 18.000 hiš. Brez strehe je 80.000 ljudi.

Razna poročila.**TRETJE NEMŠKO VOJNO POSOJILO.**

Dunaj. Ceni se, da se je tretje nemško vojno posojilo podpisalo v višini 13 tisoč milijonov mark.

PORTUGALSKA VPOKLICALA DVA LETNIKA POD OROŽJE.

Rotterdam. »Telegraph« poroča iz Lizbone: Ker postaja monarhistična propaganda vedno močnejša, so vpoklicali pod orožje dva letnika portugalske armade.

Z ozirom na slabe poštne zveze naročite takoj srečke „Slovenske Straže“! Žrebanje je že 26. oktobra. Ena srečka samo 1 K. Naročite več srečk skupaj!

Ljubljanske novice.

Ij Imenovan je za Codellijevega kano-nika pri ljubljanskem stolnem kapitlu čast. gosp. dr. Frančišek Kimovec, stolni vikar v Ljubljani.

Ij Vpisovanje in zglasitev gojencev, gojenk, učencev in učenk za šolsko leto 1915/16. se vrši na c. kr. učiteljskih v Ljubljani dne 29. in 30. septembra. Natančnejši podatki so razvidni iz razglas.

Ij Naše dijaštvo v resnih časih. Vojna je tudi naše dijaštvo privedla do resnosti. Letos niso dijaki potovali med počitnicami, kakor običajno, ni bilo dijaškov veselje in koncertov, ne izletov itd. Cel počitniški čas uporablja naše dijaštvo letos prav resno. Mnogo se jih bojuje za domovino, drugi so šli zopet prostovoljno kot pomoč ranjenecem, dijaki z dežele pridno pomagajo doma pri poljedelstvu, oni po mestih pa so prevzeli hvalježno domovinsko dolžnost, da so nabirali od hiše do hiše kovine in dr. ter s tem pripomogli vojnemu uspehom. Celo mali šolarčki so se pod vodstvom svojih učiteljev posvetili patriotskemu delu. V tem, ko dijaki po deželi delajo na svojih domovih, tudi mestni nočejo držati križem rok. Poiskali so si po raznih uradih in podjetjih dela, samo da si kaj prislužijo in staršem pomagajo v teh težkih časih. Poprijeli so se mnogovrstnih pomožnih del, ki v normalnem času pač ne bi pristojala dijaku, a sedaj so postali popolnoma resni in se zavejajo položaja brez vseh obzirov. To podjetja tako upoštevajo in z zaposlenimi dijaki prav obzirno ravnajo. Z železno voljo te mlade moči vse težkoče premagajo. Brez vsakih pomislekov so se oprijeli pomožnih poslov in jih tudi vestno vrše. S tem si je dijaštvo samo dalo najlepše spričevalo in ko se zopet odpro hramovi muz, se bode s podvojenimi močmi oprjelo že težko pričakovanega nadaljevanja študij v svesti si, da tudi ono je mnogo pripomoglo v obrambo domovine. Narodu, ki ima tak naraščaj, je bodočnost zagotovljena.

Ij Pozor! V soboto dne 25. t. m. se prične rok dolžnosti naznanila za usnje, kože, kožice in strojila in je naznanilo doposlati do torka dne 28. t. m. po stanju prejšnjega tretjega dne, t. j. od sobote. Tozadavne tiskovine se dobe pri obrtnem oddelku mestnega magistrata, kamor so izpolnjene tudi doposlati.

Iz seje kranjskega deželnega šolskega sveta z dne 22. septembra 1915.

Vpokoji se nadičitelj v Hrušici Ivan Lokar.

Učno ministrstvo se naproša, da se smejo rabiti na srednjih šolah do izdaje novih čitank dosedanje Sketove čitanke. Učnemu ministrstvu se predlaga, da se idrijska realka razširi na osem razredov v obilnatim poukom v latinščini in neobligatnim v grščini ter opusti pripravljalni raz-

red. Prof. Alojziju Sodniku in Francetu Gnezda se prizna starostna doklada. Prof. dr. Alojziju Merharju se prizna naslov profesor. Suplantom na II. drž. gimnaziji v Ljubljani se nastavi I. Mišič. Dijakom najvišjih dveh razredov se dovoli obiskovati čitalnico muzejskega društva. Profesor dr. Ernest Geisberg se predlaga v pomaknitev v VIII. plač. razred.

Dnevne novice.

+ Odlikovanja. Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročnika Oton Vidrih in Anton Mihevc, oba pri bos. herc. p. št. III/2; stotnik 87. pp. Artur vitez Purschka; črnovoj. nadporočnik Josip Cigoj, pri 30.5 cm možnarski bateriji št. 17. Srebrn zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili računski podčastniki I. razreda: Leopold Malerič, Ivan Kožar, Julij škoda in Josip Kozina, vsi štirje pri 17. pp. in rač. podčastnik 7. pp. Albin Schreiber. Srebrn zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil desentnik, tit. četovodja 9. poveljstva etapne skupine Rudolf Hrastnik. Zlato hrabrostno svetinjo je dobil desentnik 7. pp. Stranig Tomaž. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: poročnik Bratkovič Ernest in kadeta Pichler Pavel in Wildling Feliks, vsi trije pri 47. pp. (10. Maršbaon.) Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: Jurij Ivič, pri 97. pp.; četovodji Martin Wiesenhofer in Alojzij Kolenc, desentnika Franc Krajnc in Franc Kokalj, poddesentnik Ivan Šubelj in infanterist Pavel Koprivec, vseh šest pri 27. dom. p.

+ Vojaško odlikovanje. Sin gradbenega podjetnika g. Josipa Lončariča, Drago Lončarič, ki služi pri 5. dragonskem polku kot kadet, se je v dvadnevni bitki

loko odlikoval, da je dobil srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda in bil obenem predlagan za povišanje v praporščaka. Njegov vod sestoji iz samih Slovencev — Kranjcev in Sp. Štajerc.

+ Hrvatska umetnika prof. Oton Iveković in kipar prof. Robert Frangeš, o katerima smo poročali, da gresta na laško fronto, se podesta najprej v glavni stan vojnega poveljnika generala pehote Svetozarja pl. Boroevića, kjer bosta dobila potrebna navodila in legitimacije.

— Ureditev prodaje mesa. »Zeit« poroča: Ker živine vedno bolj primanjkuje, namerava vlada določiti v tednu še en, oziroma dva dni, ko se ne bo smelo prodajati mesa. Vlada se peča tudi v vprašanju, kako bi bilo mogoče omejiti neprestano povišanje cen živin.

— Vpoklici na Ogrskem. V ogrski državni polovici morajo črnovojniki rojstnega letnika 1897 odriniti pod orožje dne 15. oktobra.

— Pogajanja o določitvi cen petroleja. V delavskem ministrstvu so se 22. t. m. pod predsedstvom ministra Trnke pogajali z lastniki petrolejskih vrečev v vzhodni in zahodni Galiciji in z zastopniki neorganiziranih trdk glede na cene petroleja. Minister je izjavil, da ponuja vlada za prevzete surovega petroleja ceno 10 K. Industrija naj do petke pisмено ali ustmeno izjavi, če sprejme to ponudbo. Če se ne odgovori ali če se ponudba odkloni, določi vlada sama cene.

— Krompirjeve cene. S 1. oktobrom stopi v veljavo ministrska odredba, ki določa najvišje cene za krompir. Za jedilni krompir so za oktober in november določene cene na 8 kron za 100 kg, za industrijski in krmilni krompir pa na 7 kron. Te cene se bodo počasi višale, tako da bodo dosegle maja meseca 11 oziroma 10 kron. Določene so tudi cene za nadrobno prodajo krompirja, ki ne smejo biti nad 40 odstotkov višje kot cene na debelo.

— Sadne in vinske tropine kot živinska poklaja. Sadne kakor tudi vinske tropine dajo prav dobro živinsko krmo. Pri vinskih tropinah je treba prej odstraniti peclje, ker so grenki in jih živina ne mara. Tropine se krmijo sveže ali pa konservirane, to je osoljene in stlačene v sodih ali pa posušene. Bolj priporočljiv je zadnji način konserviranja, ker osoljenih oziroma skisanih tropin živina včasih ne mara. V malem se tropine na prostem suše, v večjih množinah pa na pripravnih sušilnicah. Suhe tropine dajo močno krmo, delajo tek in so se zlasti za krmljenje molznih krav in ovac obnesle. Kuhane tropine so za krmo pravičev pripravne. Pri krmljenju z oslajenimi oziroma skisanimi tropinami naj se pridene malo krede. Pri večjih podjetjih, v katerih se dela mošt, se pa izplača naprava posebnih sušilnic za tropine.

— V konkurzu je posestnik v Magogenu na Koroškem, Julij Rainer vitez pl. Harbach, lastnik trvdke J. Rainer v Celovcu.

— Poštna oficiantinja v Brežicah je postala Celestina Koreš.

— Moka in krompir v Pragi. Kakor poroča »Čech« se je začela 20. t. m. prodajati moka praškim trgovcem, katerih pri-

imki se pričeno s pismenkami S—Z. Poleg tega bodo dobili moko tudi peki. — Isti list z dne 19. t. m. poroča: Dne 20. in 21. septembra bo prodajala praška občina krompir za svoje praško prebivalstvo. Prodajalo se bo od 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne, kilogram po 18 vinarjev, v množini od 2—10 kg.

— Pouk na ljudskih in meščanskih šolah v Mariboru se prične 29. t. m. Učenci in učence se vpisujejo 27. t. m.

— Na koleri obolel je 22. t. m. v Celju nek vojak.

— Požigalec se sam javil sodišču. Okrajnemu sodišču v Pliberku se je sam prijavil delavec Jožef Kotnik iz Prevalj, da je požgal 14. t. m. posestniku Antonu Hribniku v Dobjaviš kozelec. Hribnik je imel vsled požara škodo nad 5000 kron. Kotnik je najbrže umobolen. Trdi, da ga od jutra do večera tudi ponoči nadlegujejo »hudi glasovi«, ki ga psujejo. Da se maščuje nad njimi, je požgal.

— V beljaškem zaporu obesiti se je poizkusila zaradi tatvin in vlačugarstva zaprta Uršula Simonič in sicer s trakom predpasnika.

— Žalostna smrt 13 letnega dečka. Janez Koler, 13 letni posestnikov sin v Agoričah pri Podkloštru je s kladivom tolkel po vojaški patroni, ki je razpočila in ranila dečka na obrazu in na roki. Vsled ran se je dečku zastropila kri in je umrl.

Pismo iz Buenos Airesa.

Iz Buenos Airesa je dospelo naslednje pismo z dne 4. maja 1915.:

Tvojo ljubo dopisnico z velikonočnimi voščili sem včeraj prejel ter se Ti prav lepo zahvaljujem. Popoldne sem potem prejel Tvoji drugi dopisnici št. 4 in 5. Bili smo vsi zelo veseli, da smo po dolgem času zopet kaj čuli o Tebi. Naj Ti bo usoda še nadalje mila, da nam bo z božjo pomočjo kmalu mogoče zopet veselo skupaj sedeti v Dpto, B.

Veliko težkih žrtev je bilo že dopri-nešenih in še mnogo jih bo treba dopri-nesti, predno dosežemo svoj sijajni cilj, toda nad našo končno zmago se ne sme nič več dvomiti, niti gospodje aliadosi tega ne smejo več. Velika sramota je za naše nasprotnike, da četudi hujskajo proti nam pol sveta in četudi pošiljajo proti nam vse v človeštvu zastopane barve, niso mogli do danes doseči nobenega imenavrednega uspeha; in da se to ne zgodi niti v bodoče, za to skrbite Vi, hrabri branilci naše domovine.

Da bi opisal obnašanje tukajšnjih, predvsem časopisja, mi manjka potrpljenja, toda veruj mi, Vam je v tem oziru boljše. Vi morete naše sovražnike za njihovo zločinstvo v poštemen boju kaznovati, mi tukaj pa moramo proti tem »rostaščinam« mirno in stvarno nastopati in tukajšnji drhali vedno zonet z najmiroljubnejšimi besedami vpetati boljše mnenje, ko bi se to vendar dalo veliko učinkovitejše doseči s pestjo. Zadnji čas se po vseh tramvajih in cestah prodaja brošura, ki jo je izdala neka oficalno Franco-Belgo-Anglo-komisija in ki v pretaštvo pač prekaša vse, kar se je doslej v tem oziru zgodilo. Opisujejo se grozovitosti, ki da so jih izvršili v Belgiji in na Francoskem nemški vojaki, toda na način, da človeku zavre kri v žilah. Tu ni strani, ki bi ne poročala o posilstvih na 12letnih otrokih in 80letnih starih, rocu, umoru, uboju, skru-njenju cerkva itd. In ta knjižica stane, da bi se čim bolj razširila v najširše kroge, samo 5 orov. Podlost te nesramne knjižice, ki je madež na človeški kulturi, je tolika, da se je že bajé zgodilo, da so tramvajski sprevodniki dečke, ki so jo prodajali, enostavno vrpli iz vagona. Spričo razpoloženja, ki vlada tu proti nam, to veliko pove. Vsekakor se je v devetih mesecih vojne izvršil že precejšen preobrat, vsaj v večjih dnevnikih in višjih krogih v Buenos Airesu.

»La Argentina« je prinesla naslednji članek:

Mrs. Pousson de Avril, opazovalec na observatoriju v (kraj sem žal pozabil, leži nekje na francoski severni obali) je na podlagi računov in merjenja dognal, da je Severno morje od avgusta m. l. do danes ni narastlo nič manj nego za 2 m, in sicer je to edino-le posledica številnih poplavljenih vojnih ladij (v prvi vrsti nemških). Kaj takega si upa list predložiti svojim čitateljem. V La Cumbria, argentinskem provincialnem mestu, je prinesel ondi izhajajoči list neko bojda londonsko br-zojavko, ki je poročala o boju angleškega in nemškega brodovja v — V o g z i h, pri čemer je nemška mornarica izgubila 50 vojnih ladij. Neki v La Paz, Bolivija, izhajajoči list sem kred kratkim videl. Opisoval je priprave za beg iz Carigrada. Posebno selitev sultanovega harema je bila pretresljivo opisana. Takih br-zojavk, ki nikdar niso videle kablja, se vsak dan na stotine fabricira, listi skušajo drug drugega prekositi. Pri nas v Cate ni kaj posebnega; vsi obrati so se kolikor mogoče omejili, ob novem letu ni bilo zvišanja plač in najbrže ne bo več božičnih nagrad.

Približno 100 uradnikov je tekom časa odpotovalo v Evropo, toda večina sedi v angleškem ujetništvu. G. Reuter mi je pred kratkim pisal, da je musketier pri infanteriji. O sebi Ti zaenkrat ničesar ne pišem, saj kaj je življenje posameznika v sedanjem času. Vsi živimo samo v misli na pošteno in veliko zmago naše pravične stvari in na občutno kaznovanje naših sovražnikov in končno na veselo in srečno svidenje z našimi zvestimi prijatelji.

Prisrčno Te pozdravlja Tvoj zvesti prijatelj Rudolf.

Uradni izkazi zgub.

Izgube 87. pešpolka.

Mrtvi: inf. Cizej Franc, Braslovče; inf. Čretnik Matija, št. Jurij ob juž. žel.; desetenik Deželak Franc, Trbovlje; inf. Findek Ivan; inf. Glušič Anton, Slovenj-gradec; inf. Hermans Franc; inf. Hermans Simon; inf. Hostnik Jakob; inf. Jagodič Henrik; inf. Kespert Simon; inf. Kovačič Franc; inf. Lenard Franc, Skale; desetenik Mraz Anton, št. Rupert; inf. Mulec Franc; poddesetenik Mulej Franc; inf. Naveršnik Ferdinand; inf. Novak Jakob; četovodja Oberski Ivan, Rogatec; inf. Pečovnik Anton, Šoštanj; inf. Petek Alojzij; inf. Seničar Josip; inf. Slavič Alojzij; inf. Sraja Anton, Sromlje; inf. Vakovnik Jakob; inf. Zugmeister Adolf.

× × ×

— Iz seznama izgub št. 265. Poročnik Rudeš Rudolf, 100. pp., 3. stot., Volosko-Opatija, mrtve (6.—12. 5. 1915).

— Iz seznama izgub št. 263. Stotnik Bolschwing baron Božidar, 87. pp., 13. st., ranjen; nadporočnik Holub Emil, 87. pp., 1. odd. strojnih pušk, ponovno ranjen; kadet Krassnig Franc, 156. črnovoj. bat., pridelen 7. pp., ranjen; kadet Matek Franc, 87. pp., 15. stot., Celje, ranjen; poročnik Mojžišek Ervin, 4. bos. herc. p., ponovno ranjen; poročnik Poženel Franc, 4. bos. herc. p., ranjen; stotnik Salvator Anton, 87. pp., 15. stot., Pulj, ranjen; praporščak Skarpa Leon, 21. dom. p., Trst, ujet; poročnik Spitzer Alojzij, 87. pp., 15. stot., ranjen; kadet Valentič Ferdinand, 156. črnov. bat., 2. stot., ranjen; poročnik Vohinec Ivan, 4. bos. herc. p., ranjen.

Primorske novce.

Šolske razmere v Trstu. Kakor poroča »Il Lavoratore«, je bil pri namestnikih dne 18. t. m. poslanec Pittoni radi šolskih razmer v Trstu. Namestnik je Pittoniju zagotovil, da se bode vršil šolski pouk na ljudskih in srednjih šolah v takem obsegu, da bodo lahko vsi učenci se udeleževali pouka. Poleg tega je namestnik poslanca Pittonija obvestil o svojem načrtu in je poudarjal, da hoče toplo zagovarjati ustanovitve trgovske in navtične šole v Trstu. »Il Lavoratore« imenuje šolski načrt namestnikov »un vasto piano di riforma scolastica« (obširen načrt šolske reforme). Kakšen je sicer ta šolski načrt in v koliko bo upošteval v dejanju resničen položaj ljudstva »Il Lavoratore« ne pove. Da se bo ozirati na Slovence in Hrvate, zahteva interes države!

Nevarno je obolel v Ljubljani g. Jos. Pavlica, veleposestnik in bivši župan v Rihemberku. Zdravi se v deželni bolnišnici.

Č. g. Jos. Milanič, kurat v Marijinem Celju, se je, hvala Bogu, našel. 18. t. m. dobil je g. Karel Čigon, vikar na Vojsčici »Cartolina postale italiana« iz Florence. Glas se, prestavljena iz italijanščine: »Firenze, 5. 8. 1915. Prečastiti gospod! Vam naznanjam, da se nahajam tukaj v Florenci kot vojni ujetnik. Sestra (ki mu je služila) se nahaja pri nekem duhovniku v bližini stare meje (avstrijske). Blagovolite to naznaniti tudi mojim staršem. Po končani vojski se lahko vrnem v prejšnjo službo. Med tem, dobro se imejte in skrbite, da ostanete zdravi! Srčni pozdravi vsem v moji hiši in tudi Vam! Vam hvaležno udani Jos. Milanič, ostaggi, Firenze, Belvedere Reg. Inf. Nr. 69. — Potrebovala je dopisnica iz Florence do Vojsčine 43 dni. Preromala je vso švico, dasi je bil naslov prav natančen. — Vrli gospod je bil odveden v ujetništvo takoj drugi dan vojske, ko je Italijan vdrl čez Meznik, Zapotok v Marijino Celje. Od tistega dne ni bilo o njem ne duha ne sluha. Na vse strani se je pisalo in popraševalo, a brez uspeha. Žalujoča družina je vidno trpela, ker je bila v velikih skrbih, kaj je z gospodom. Dal Bog, da se kmalu povrne v svojo ljubo domovino!

Naši kraji, naša imena. Piše se nam: Zelo, zelo moramo zato delati, da dobe naši kraji naša imena, a zelo, zelo se moramo varovati, da ne bomo prekrščevali svojih imen in to vsled napačnih principov. Načelo je, da mora pri takih imenih ostati vse pristno, kakor govori ljudstvo. In ljudstvo pravi: »Doberdoba«. Res je, da se soglasnik v imenovalniku dobro ne razloči, a jasno nam udari na uho: »Doberdoba, Doberdoba, pri Doberdoba, nad Doberdobom,« o kakšnem »dolu« ni nikjer duha ne sluha. Vse, kar je dobro in prav,

a ničesar ne pregoreče, sicer ljudstvo ne bo vedelo, kam domov, če bomo vse prekrstili.

Zanimivo pismo iz italijanskega ujetništva. G. Ljudevit Zorzut, »Prisonnier de guerre«, Cremona, Istituto Manini, Italia, nam je poslal naslednje slovensko pismo:

»Kakor že znano so italijanske čete 24. V. t. l. nepričakovano zasedle našo vas Medano v Brdih. Ljudstvo je ostalo doma v Medani. Vsak dan nam je italijanski vojaški kaplan bral v naši cerkvi ali na prostem sv. mašo, katere smo se vsi z vojaštvom vred obilno udeleževali. Pri vsaki maši sem z vneto orgljo, a naše vrle pevke so z vneto in ponosom prepevale naše pesmi. Italijanski oficirji, ki so strme poslušali, so se jako laskovo izrazili o melodioznih slovenskih pesmi: »melanconiche, ma armoniose«. — 8. junija smo (pač nesrečni nesrečnega kraja) po širnih, italijanskih rodovitnih ravninah brneli z vlakom proti Lombardiji v Cremono.

Tržiški dekan don Kren ni bil ustre-ljen. »L' eco del Litorale« poroča: Danes smo zvedeli od sestre tržiškega dekana preč. g. Krena, da Talijani niso ustrellili njenega brata, ki je marveč živ, zdrav in varen v Cervinjanu. Sestra, ki stanuje v bližini Gradca, nam je pokazala pismo, katero ji je lastnoročno pisal don Kren.

Trgatev v Vipavski dolini. Iz Velikih Žabelj nam pišejo: V pondeljek, dne 13. t. m. se je pričela v Vipavski dolini trgat-ev. Grozdje je lepo in za dane razmere bo letina precej dobra. Mošt ima povprečno letos krog 3 stopinje več sladkorja kakor lani. Izrazite cene dosedaj vinu še ni. V posameznih slučajih je bil prodan hektoliter po 50—60 K. Kupci pridite, dokler je čas!

Nova justična palača v Trstu. V Trstu gradijo novo justično palačo, ki bo mestu v kras. A že sedaj je gotovo, da bi bila v določenem obsegu premajhna, zato name-ravajo zgraditi eno nadstropje več, nego je bilo v načrtu. To je tem lažje, ker poslopje še nima strehe.

Kdor poizveduje za družine iz Libuš-njega, županstvo Kamno pri Kobaridu, naj ga nič ne skrbi, ker je ljudstvo ostalo doma. Tako se poroča Elizabeti Jug, Trst, Via S. Caterina št. 9, iz Tolmina.

Rekvizicija vina v Istri. Tržaško namestništvo je izdalo 16. septembra t. l. naslednjo naredbo: Na podlagi § 4. cesarske naredbe, izdane 7. avgusta 1915, drž. zak. št. 228, se odreja: Vse vino, pridelano l. 1915. v koperskem, poreškem in pazinskem okraju, se zaplenja v svrhu dobave četam in prebivalstvu imenovanih okrajev. Vino se bo sprejemalo od vinogradnikov v izmeri potrebe od 1. novembra t. l. dalje, po kakovosti in onih cenah, ki se ugotavljajo, kakor sledi, na podlagi cen grozdja, vsebine sladkorja, oziroma alkohola, pri čemer se računa, da dá 150 kilogramov grozdja 100 litrov vina in se prišteje 2 K za stiskanje, 10 K za kletarska dela in 1 K za skladiščnine za hektoliter na mesec. Vina, ki ne dosežajo navedene vsebine alkohola, se bodo plačevala razmerno cenje. Kar najstrožje je prepovedana vsaka primes grozdju, moštu ali vinu. Vina s kako napako, a v ostalem še zavžitna, se bodo cenila razmerno. Če bi se med sprejemalno komisijo in lastnikom ne moglo doseči sporazumljenja glede določb §§ 3. in 4., imenuje zaplenjevalna oblast zaprisežnega izvedenca za razsodnika, čigar izrek je odločilen. Prodaja grozdja v svrhu izdelavanja vina je dovoljena samo v območju okrajnega glavarstva, v katerem se nahaja kraj izdelovanja. Izvzeto je le namizno grozdje in ono, ki je določeno v zdravstvene namene ter se razpošilja v koških z največjo težo 10 kilogramov na košek. Vinogradnik mora takoj naznaniti pristojnemu občinskemu uradu ves pridelek vina. Urad mora voditi tekoči zapisnik, v katerem ima pristojna oblast vsak čas vpogled. Prestopke te naredbe kaznuje okrajna politična oblast v smislu ministrske naredbe, izdane 30. septembra l. 1857., drž. zak. št. 198, z globo do 200 K ali z zaporom do 14 dni.

Pogreša se Karolina Mišigoj z dvema otrokoma in starim očetom iz Ločnika pri Gorici. Kdor kaj ve, naj dobrotno naznani soprogu na naslov: Franc Mišigoj, Gradec, Barmh. B. Spital, Bett Nr. 41.

Ivan Terpin, občinski tajnik iz Podgore pri Gorici, naznanja, da se nahaja pri občinskem uradu Podgora, uradujočem pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Gorici.

Za preskrbo rib v Trstu. Tržaška aprovacijska komisija se je obrnila na merođajne oblasti s prošnjo, da se čim preje pošlje na dopust primerno število ribičev, da preskrbe mesto z ribami.

Cena olja v Trstu. Tržaška aprovacijska komisija je zvišala ceno olju na 4 krone liter. Prebivalstvo se opozarja, naj kolikor mogoče štedi z oljem. Izkaznice za olje se odpravijo.

Gozdni požar v tržiški okolici. 21. t. m. zvečer je začel goreti gozd pri Kontovelju, ki so ga pa domačini hitro pogasili. Ogenj je skoro gotovo povzročila iskra, ki je padla iz mimo vozeče lokomotive.

V otroški vojni težko ponesrečili. 21. t. m. so se na Škorkli v Trstu igrali 9 do 12letni dečki vojno. Skopali so si jarke in jih spredaj ogradili s kupi kamenja. Ko je prišlo do naskoka, se je kamenje porušilo in pokopalo pod seboj vojskovodjo italijanske armade, 12letnega Karola Tomšič. Poklicani zdravnik je dognal, da ima deček zlomljeno hrbtenico in več drugih težkih poškodb. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Cerkveni vestnik.

Vič. Prihodnjo nedeljo t. j. 26. septembra bomo v naši župni cerkvi izvenredno slovesnost. Prevzvišeni gospod knezoškof, ki je v svoji gorečnosti in skrbi za zveličanje svojih ovčic sprožil misel, da bi se tukaj ustanovila lastna župnija, da bi se sezidala cerkev in je za to cerkev blagoslovil temeljni kamen, posvetil zvonove, izvršil konsekracijo cerkve, bode sedaj, ko je cerkev v vsem dovršena in letos tudi znotraj vsa lepo prenovljena in poslikana, v zahvalo, da se je veliko in težavno delo srečno dovršilo, v nedeljo ob obili asistenci daroval pontifikalno sv. mašo. Začela se bo svečanost ob 9. uri z govorom in nato bo slovesno sv. opravilo. Popoldne ob 3. uri bodo pete litanije. Častivce sv. Antona vabimo k slovesnosti, da si pri tej priliki ogledajo zares krasno cerkev.

Govori se, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastoj. — Opozarjamo na današnji zadevni oglaš »Srečkovnega zastopstva« v Ljubljani.

CUVAJNICA V KARPATIH

Danes v »Kino Central« v deželnem gledališču.

Knjigarna in trgovina s papirjem I. ŠTOKA, Trst, ulica Molin piccolo 19 (tik kavarna Nuova York) sprejme takoj spretnega, v stroki izvežbanega

prodajalca

ali prodajalko. Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika, po možnosti tudi italijanskega.

POSESTVO

obstoječe iz kmečke hiše, hleva, kozolca, kašče, vrta in 4 orašnega polja, vse v bližini hiše, se pod ugodnimi cenami proda. Poudarbo pod št. 1907 na upravo »Slovenca«.

Ako naročite

in to nemudoma storite,

1 srečko avstrijskega rdečega križa	Mesečni obrok za vseh pet otrok ozir. dobitnih listov samo 5 kron
1 srečko ogrskega rdečega križa	
1 srečko budimpeškega bazilike	
1 dobitni list 3% zeml. sroček iz leta 1880	
1 dobitni list 4% ogrsk. hip. sroček iz l. 1884	

12 Zrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 kron

dobite igralno pravico do do-bitkov ene turške srečke v znesku do 4.000 frankov popolnoma zastoj!

Polasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

Knjigovodkinja

starejša moč, z dolgoletno prakso, izvrstnimi izpričevali, perfektna korespondentinja - strojepisna in urna računarica, želi primernega mesta. Ponudbe pod »J. G.« na upravo lista.

Obvestilo.

Uljudno naznanjam vsem prečastitim cerkvenim oskrbnikom in drugim p. n. odjemalcem, da sem večidel svoje zaloge voščenih sveč začasno

preložil v Ljubljano

ter da bom sprejemal in izvrševal cenj. naročila od tu, dokler se ne bom mogel povrniti v Gorico.

Cenjena naročila naj se blagovolijo naslavljati na mojo sedanjo pisarno 1831

I. Kopač, svečar Ljubljana
Sodnijska ulica 7, I. nad.

Neki ljubljanski bančni urad sprejme takoj

slugo-tekača.

Obeh deželnih jezikov zmožni reflektantje naj pošljejo svoje ponudbe pod „Banka“ na upravništvo „Slovenca“.

Za trafiko pri glavni tobačni zalogi se išče primerno naobrazeno in pošteno

DEKLE

Prednost imajo take, ki so poslovale že v trafiki ali kaki trgovini. Ponudbe naj se pošljejo pod št. 1931 na upravo lista.

Njiva

na Selu pri Ljubljani blizu železnice se se proda ali pa odda v najem. — Dalje se da v najem njiva na Delarnski ulici na Poljanah v Ljubljani. — Več pove

Adolf Hauptmann
Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Kovači

za izdelovanje žebeljev dobe takoj trajno akordno delo. — Tedenska plača 40 do 60 kron.

V. J. Wolf, Gradec, Fischergasse 21.

Sprejme se takoj 1903

modistinja

prva moč in

učenka

Zglasiti se je na Rimski cesti 6. pritličje desno.

Zakonska dvojica boljsega stanu, brez otrok, išče za 1. ali 15. oktober

maihno stanovanje

soba in kuhinja s preprosto opremo, najraje v mestu ali v neposredni bližini. Ponudbe na upravništvo „Slovenca“ pod št. 1906.

Ovčjo volno

kupujem po najvišji ceni vse vrste in 1861 vsako množino

Vinko Crnlec, Naklo p. Kranju.

Ključarji in kovači

dobe takoj trajno delo pri
V. J. Wolfu, Gradec
Fischergasse šteč. 21.

Čedna hiša z dvoriščem in vrtom

pripravna za eno obitelj v Ljubljani ali najbližji okolici išče se proji gotovem plačilu za kupiti. — Pisane ponudbe na administracijo tega lista pod »Obiteljska hiša«. Posredovalci izključeni.

Kupim vsako množino

ježic

in vsake vrste kože in loja
Josip Presker, trg. s kožami Ljubljana, Poljanska cesta 73.

2 meblirani mesečni sobi 2

z uporabo kuhinje, se išče za takoj.
Naslov pod »B. L.« na upravništvo
tega lista. 1912

OVČJO VOLNO

vseh vrst in vsako množino

kupuje po najvišjih cenah

J. GROBELNIK, 1719
Ljubljana, Mestni trg šteč. 22.

Iz zasebnih razlogov se takoj in zelo poceni proda 1826

mala vila

z 11 orali gozda, travnikov in njiv pri Vetrinju v bližini Celovca in

posestvo

obstoječe iz dveh kmetij, skupno ali vsaka kmetija posebej, obsegajoč 62 oralov, krasen 70leten gozd, zemlja prvovrstna, arondirana.

Naslov pove iz uljudnosti uredništvo „Mira“ v Celovcu.

Trgovski pomočnik

špecerijske stroke, dober detajlist, priden zanesljiv in trezen sprejme se takoj in pod ugodnimi pogoji trg. firma

J. Kušlan, Kranj (Gorenjsko).

C. kr. moško in žensko učiteljsko v Ljubljani.

Razglas.

Vpisovanje v začetku šolskega leta 1915/16 je

a) za one učence, ki žele vstopiti v I. letnik ali v pripravljalni tečaj moškega učiteljskega ter za učenke I.—IV. razreda dekliške vadbice

v sredo, dne 29. septembra dopoldne ob 8. uri,

b) za učence deške vadbice pa isti dan popoldne ob 2. uri.

Učenci, ki se oglase za I. letnik ali za pripravljalni tečaj, imajo s seboj prinesli a) krstni list, b) zadnje šolsko izpričevalo, in c) izpričevalo uradnega zdravnika, da so zdravi, in otroci, ki bi radi vstopili v I. razred vadbice, pa krstni list.

c) Absolventi pripravljalnega tečaja, ki so že sprejeti v I. letnik moškega učiteljskega, in dozdani gojenci in gojenke II., III. in IV. letnika obeh učiteljskih se javijo

v četrtek, dne 30. septembra.

in sicer gojenci ob 8., gojenke ob 10. uri.

V I. letnik ženskega učiteljskega in v otroški vrtec se za sedaj ne sprejemajo gojenke oziroma otroci.

1928

Ravnateljstvo.

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg

Specijalna trgovina
pletenin, trikotaž in perila.

Priporoča svojo zašlogo, kakor:

Športno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogreje, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta i nllanele.

Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki itd.

1926

Na debelo in drobno.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani

1749

(Kongresni trg št. 2) s pravico javnosti.

Sprejemno naznanilo.

Dvorazredna trgovska šola za dečke.

V pripravljalni razred se sprejemajo učenci, ki so stari najmanj 13 let in so dovršili vsaj štiri razrede ljudske šole. — V I. trgovski letnik se pa sprejemajo učenci, ki so stari vsaj 14 let in ki napravijo posebno sprejemno skušnjo. Brez sprejemne skušnje se sprejemajo v I. letnik le učenci, ki so z vsaj zadostnim uspehom dovršili 4. razred kake srednje ali meščanske šole. — Odhodno izpričevalo šole upravičuje do dveletne aktivne vojaške službe in nadomešča triletno učno dobo v trgovini.

Dvorazredna trgovska šola za deklice.

V I. trgovski letnik za deklice se sprejemajo učenke, ki so stare najmanj 14 let in ki so dovršile ali 8. razred ljudske ali 3. razred meščanske ali 4. razred kake srednje šole. Pripravljalnega razreda na dekliškem oddelku ni.

Vpisovanje nanovo vstopajočih se bo vršilo v petek 1. oktobra 1915 od 9. do 12. ure dopoldne. — Pri sprejemu imajo prednost sinovi in hčere trgovcev in obrtnikov.

K vpisu naj pridejo učenci, oziroma učenke v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinesejo seboj krstni list, zadnje šolsko izpričevalo in 15 K vpisnine ter prispevka k učilom.

Učenci, oziroma učenke, ki vstopajo v II. letnik, in učenci pripravljalnega razreda, ki vstopajo v I. letnik, naj se zglasijo v soboto, 2. oktobra 1915, v ravnateljski pisarni ter naj prinesejo seboj prispevek za učila. — Ponavljalne skušnje se bodo vršile v petek, 1. okt. 1915, dopoldne ob 9. uri. — Sprejemne skušnje za I. letnik bodo v soboto, 2. okt. 1915, ob 8. uri zjutraj. — Redni pouk se prične v ponedeljek, 4. oktobra 1915.

Ljubljana, 1. sept. 1915.

Ravnateljstvo.

Peter Kozina & Ko.

Tovarna čevljev v Trziču
na Gorenjskem

Prodaja svoje lastne izdelke
na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg nasproti sv. Jakoba mostu.

Vojaški čevlji za moštvo in častnike se dobe v vsaki množini.

